

TOKIKOM

2022ko maiatza | 225. zenbakia

ailkor!

txorierriko aldizkaria

Miragarri

Txorierriko azken albisteak jaso nahi dituzu?

Bidali ALTA

747 406 561
telefono zenbakira

Izan zaitez berriemale ere. Bidali zure argazki, bideo eta berriak.

Hilero lagun birentzako bazkaria zozkatuko dugu parte-hartzaileen artean (Baserri Antzokian).

- **4** Iritziak
- **5** Laburrak eta albisteak
- **12** Emakume Abertzale Batza, Txorierrin
- **14** Bizkaiko Dantzari Eguna, Zamudion
- **16** Txorierriko Zerbitzuen Mankomunitatea
- **18** Menditik patxadaz
- **20** Miragarri Derioko Gimnasia Kirol Elkarteak
- **24** Zamudioko Pazko jaiak
- **28** Ekonomia aro berria
- **30** Lejarrene jatexea itxi dute Lezaman
- **32** Emaus
- **33** Herbarioa... Santio belarra
- **34** Babestutako edukia... Labayru ikastegia
- **35** Aikorrizketa... Ngarra
- **36** Sukaldaritza
- **37** Denborapasa
- **38** Agenda

24 Zamudioko Pazko jaiak

30 Lejarrene jatetxea itxi dute Lezaman

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

KULTURA ETA HIZKUNTZA
POLITIKA SAILA

DEPARTAMENTO DE CULTURA
Y POLÍTICA LINGÜÍSTICA

 Bizkaia
foru aldundia
diputación foral

diruz lagundutako aldizkaria

aikor!
txorierriko aldizkaria

Argitaratzailea: TOTOAN, Txorierriko
Euskara Elkarten Federazioa
(Lagatzu, Zorritzeta eta Tximintx
komunitatea)
944 523 447 / 688 864 135 /
747 406 561
aikortxori@aikor.com / www.aikor.eus

Zuzendaria: Xabier Goienetxe

Erredakzio burua: Itxaso Marina

Erredakzio taldea: Maite Lekerika, Gaizka Eguzkitza, Juan Luis Goikoetxea
Kolaboratzaileak: Irati Diaz Ugarte, Maitane Apodaka, Jose Angel Mentxaka,
Iñaki Olabarrieta, Begoña Bilbao, Karmele Perez, Gurutze Ezkurdia, Izaskun
Uriarte, Jose Luis Barrenetxea, Joanes Camara, Idoia Andres eta Txiribita

Zuzentzaileak: Iñaki Astorkiza eta Jagoba Zallo

Publizitatea: Kattalin Barcena (688 782 642)

Banaketa: Egunon

Maketatzailea: Gaizka Eguzkitza

Inprimategia: Gertu

Ale kopurua: 8.000

Lege gordailua: BI 137-02 ISSN 1578-9322

Portadako argazkia: DAT

Aikor! aldizkariak ez dau bere gain hartzen aldizkarian adierazitako
esanen edota eretxien erantzukizunik

Prekarietatea, zergatik gure bizitzan hain presente?

Hego Euskal Herrian eta Nafarroan 541.600 langile prekario daudela esan genezake; aktiboan gauden langileon % 50era hurbiltzen den kopurua da, benetan beldurgarria!

Prekario izatea ez da bakarrik 1.200 eurora heltzen ez den soldata edukitzea. Prekario izatea da, esaterako, hurrengo egunean lanera joan beharko duzun ez jakitea, bizitza osoa behin-behineko langile moduan daramazulako; lanean zaudela egunero-egunero zure bizitza arriskuan jartzea, bai segurtasun neurriak gabe lan egin behar duzulako, bai substantzia toxikoak manipulatu behar dituzulako; edo lanaldi partzialak edukitzea.

Eta, zoritxarrez, prekarietateak batzuek ere emakume, gazte edo etorkin aurpegia dauka. Lehen aipatutako langile prekarioen kopurutik 311.000 dira emakumeak.

Gobernu eta administrazioek daukate arazo estruktural honi aurre egiteko erantzukizuna, baina konponbideak bilatu eta eman beharrean, aipatutako egoerak ezkutuan gordetzen saiatzen dira, existitzen ez direla esanez, haietako zenbait egoera normalizat hartuz edo, behintzat, gizartean normalizatzen saiatuz.

Daukagun errealitatea hori izanda, gure artean antolatuta, langileoi dagozkigu ahalik eta gehien negoziatzea, prekarietatea deuseztatuko luketen neurriak ezartzea, soldata arrakala ezabatzea, Kontsumoko prezioen Indizea (KPI) gutxieneko soldata-igoera moduan bermatzea eta administrazio publikoan zein enpresa pribatuetan behin-behinekotasunak behera egitea, besteak beste.

Eta lotsagarria badirudi ere, esan beharra dago langile guztion eskubidea dela lanetik bizirik bueltatzea eta lanean gaudela, eta lanaren ondorioz, ez

IRATI DÍAZ UGARTE

ELA sindikatuaren eskualdeko arduraduna

gaixotzea. 2022. urteko lehenengo lau hilabeteetan 23 langile hil dira Hego Euskal Herrian lan-istripuen ondorioz; azkena izan da obra batean lanean bost hilabete zerratzen 35 urteko gazte bat.

Aipatutako egoera guzti horiek onartezinak dira, eta ezin ditugu normalizat hartu. Hurrengo hau argi dago: negoziazio kolektiboa da langileok prekarietateari aurre egiteko daukagun tresnarik baliagarriena, gutxinaka-gutxinaka gure eskubideak berreskuratuz, gure bizitza eta lana duinduz ahal izateko.

Ama hizkuntza euskara ez duten ikasleekin lanean ari nintzela, hitz batzuen "sustraia" identifikatzen zen egun horretako erronka. Horrela, "su" edo "zur" hitzetatik zetozen hitzak aztertzen ari ginen. Horregatik, umeak 'suhiltzaile' sailkatzen ari zirela, hitz elkartu bat zela azaldu nien, eta osatzen duten bi hitzak "su" eta "hiltzaile" aztertu genituen. Ikasleak, hitzaren esanahia ulertu zutenean, horrelako beste batzuk bilatzen aritu ziren, eta "itsasontzi" (itsasoan dabilen ontzia) eta astelehena (astearen lehen eguna) bururatu zitzaizkien. Euskararen bidea ez da erraza izan, hainbat oztupo

Sustraiak eta zurtoinak

MAITANE APODAKA

Lehen Hezkuntzako irakaslea

jasan izan ditu (debekua, mespretxua, gutxiespena...) eta oraindik bide luzea dugu aurretik. Nerudaren esaldi ospetsua gogora ekarri, "loreak moztu ditzakete baina ez dute udaberria etengo". Sustrai sakonak ditu euskarak eta hitz elkarketa propio haiek horren adibide dira. Zurtoin sendoa izateko, euskara erabiltzea ezinbestekoa dugu: etxean, kalean, lanean eta lagun artean! Sustrai eta zurtoinak zaintzen baditugu, euskararen loraldia ez da inoiz etengo.

GORBEIA MERTZERIA

Gorbeia kalea, 7
ZAMUDIO
94 655 90 06

Carrefour
express

ORDUTEGIA
Astelchenetik ostiralera arte
9:00-14:30 / 17:00-20:30
Larunbatean
9:00-14:30

Pago kalea, 5
48170 ZAMUDIO

HARATEGIA
ALBERTO

Arbolantxa, 4
T: 94 452 08 25
48170 ZAMUDIO

Lezamako Udalak eskatutako txosten baten arabera, zabortegiaren proiektua bideraezina da

Promociones Zubiarran enpresak Lezaman zabortegia egiteko interesa adierazi zuen iaz. Zabortegia 4. industrialdean eraikitzeko asmoa du, 27. eta 28. zenbakietako katastro-lursailetan hain zuzen ere, Eguskitza erreken bi ertzetan eta Asua ibaiaren arroan. Ingeotyc aholkularitzaren txostenaren arabera, zabortegia bertan egitea bideraezina da, ez dituelako hurrengo arau hauek betetzen: lurralde-antolamendukoak, planteamendukoak eta ingurumena babesteko legeriari lotutakoak. Lezamako Udalak txostena kontuan hartzeko eskatu dio URARI.

Promociones Zubiarran enpresak URA Uraren Euskal Agentziari galdetu zion proiektuaren bideragarritasunari buruz, eta azken horrek egindako txostenaren arabera, "Uraren Araudia betetzen du".

Bestalde, URAREN txostena jaso ondoren eta EAJk eta EH Bilduk hala adostuta, Lezamako Udalak Ingeotyc ingeniari-tza enpresari eskatu zion azpiegituraren bideragarritasunari buruzko txosten teknikoa egiteko. Txosten horretan jasotako alderdien arabera, aurreko lerroetan esandako eremuan zabortegia egitea bideraezina da, ez baitira betetzen, besteak beste, lurralde-antolamenduko arauak, planteamendukoak eta ingurumena babesteko legeriari lotutakoak.

Udalak eskatutako txostenean adierazi dutenez, "zabortegiak eragina izango du Nekazaritzako eta Basozaintzako Lurralde Plan Sektorialean balio estrategikoko handiko kategoria duten lurzoruetan. Gainera, Lezamako Plangintzako Arau Subsidiarioek debekatzen dute Eguskitza

errekaren arroan horrelako zabortegia egitea, izan ere, hango lursailak paisaia babesteko eremutzat jo dira eta ibarbideak babesteko araudiaren menpe daude".

Era berean, txostenaren egileen ustez, eta sistema hidrologikoa babesteari dagokionez, proiektuak ez lituzke URAREN irizpideak beteko, "errekaren jariatzeak 0,58 kilometro koadro hartzen dituelako, jariatze iraunkorra baita eta XX. mendean ur-hornidura publikoaren parte ziren iturburuak eta hartuneak baititu". Horrezaz gainera, azaldu dute 118/2006 Foru Dekretuak erreken ibilgua babesten duela (dekretu horren bidez Bisoi Europarraren Kudeaketa Plana onetsi zen, Bizkaian galtzeko arriskuan dagoen espezie hori babesteko), eta, Loiuko aireportuaren eremuan egongo litzatekeela kontuan hartuta, Aire Segurtasuneko Estatuko Agentziak ez lukeela zabortegiaren altuera onartuko.

Lezamako Udaleko udalbatzak URARI aho batez eskatu dio Ingeotyc enpresak egindako txostena kontuan hartzeko eta beste txosten bat egin dezala, udalerrian zabortegia eraikitzeko bideragarritasuna aztertzeko. Eskaera Bizkaiko Foru aldundiari eta Eusko Jaurlaritzari ere egin die.

Proiektua

Enpresa sustatzaileak berak aurkeztutako txostenean jaso den moduan, azpiegiturak 368.549 metro koadro hartu, eta hauek izango lituzke: hondakinak baliarazteko instalazioa, lurren bankua, bideak eta zerbitzu-instalazioak, lizeak, tratatzeko gunea, zabortegia, ingurumen-interpretaziorako gela, bulegoak eta aparkalekua. Zabortegiak 3.907.000 metro kubikoko edukiera izango luke eta bertan hondakin geldoak eta ez arriskutsuak hartuko lirateke.

AmAr
ileapaindegia

Asteartea-ostiralea:
9:00-19:00
Laburuntza:
8:00-13:30

Uribe plaza, 1 behe
Zamudio
94 4520419

Alaia
fruta-denda

Etkez etxeko zerbitzua
Bertoko produktuak

Telari, 5
48170 Zamudio
94 485 05 85

Enaitz
TABERNA

Ogitartekoak
Anoak
Plater konbinatuak

94 455 42 15
Garaioltza, 74
48196 Lezama

GUDARIEI OMENALDIA BERRIRO ERE BIZKARGIKO MENDI-TONTORREAN. –

Pandemia dela-eta, ezin izan da bi urtean Bizkargi Eguna ospatu, baina maiatzaren 4an jendetza berriro ere batu zen mendi horretako tontorrean, 1937an bertan faxisten kontra borrokatu zuten gudariei omenaldia egiteko. Bizkargi Gogoratuz elkarteak antolatuta, omenaldia egin zieten Amaiur batailoien Gabiriako sei gudariri eta, besteak beste, dantzen agerraldia, bertso-saioa eta erromeria izan ziren. Bestalde, aurreko egunean ere, eta Ernaik antolatuta, ekintzak izan ziren Bizkargin, hala nola mahai-ingurua eta kontzertuak.

Ekintza Gangure

Uztailaren 2an, katalan eta euskal herritarrek 300 gailurretik gora argizatuko dituzte Pirinioetan. Farol bereziak eta linternak baliatuta, argierroa osatuko dute Euskal Herria eta Katalunia batu eta herri bietako autodeterminazio-eskubidea aldarrikatzeko. Txorierriarrek Larla mendiko gailurra (Irulegi) argizatuko dute, eta "motorrak beretzeko", ekainaren 5ean ekintza egingo dute Ganguren mendian.

Ekintza Txorierriko eta Galda-kaoko Gure Esku egitasmoen ordezkariak antolatu dute. Parte-hartzaileak nor bere udalerritik aterako dira 09:00ak inguruan eta Biberoko parkinean batuko dira 11:00etan, handik Ganguren mendira joateko. Tontorrera helduta, ekitaldia eta hitzaldia egingo dituzte, eta uztailako ekintza gogora ekarri. Bestalde, ekainean informazio-mahaiak ipiniko dituzte herrietan.

Esan moduan, txorierriarrei Larla mendia argizatzea egokitu

LARRABETZUKO ELIZAREN KOADRO BAT PRADOKO MUSEOAN IPINI DUTE IKUSGAI. –

Abuztuaren 21era arte, Luis Pareten (1746-1799) obrak Pradoko Museoan izango dira ikusgai lehen aldiz. "Santa Luciaren martirioa" margolana dago obra horien artean. Margolana Larrabetzuko Andra Mari elizarako margotu zuen Paretek, eta oraintsu arte Bilboko Eliz Museoan izan da ikusgai. Azaldu dutenez, margolanak leku garrantzitsua izango du erakusketan, "obraren kalitateagatik zein tamainagatik: 3 m x 2 m".

Maiatzaren 14an eta 15ean, areto-futbol Euskal Kopako lauko finala jokatu zen Gasteizen, Abetxuko kiroldegian. Hegalariak Sondikako taldeak 1 eta 7 galdu zuen finalerdian Zierbenaren kontra eta hurrengo egunean, zierbenarrek txapelketa irabazi zuten. Aurreikuspena bete egin zen: markagailuak argi eta garbi erakutsi zuen zierbenarren nagusitasuna. "Oso talde ona da, teknikoki, taktikoki... Ez zigun eroso jokatzeko utzi... Ez genuen maila onik eman, arerioak utzi ez zigulako", esan du Oskar Eguskiza entrenatzaileak.

ArtileArtean

Mungialde. 4 - DERIO
946 240 343 / 665 702 751
www.artileartean.com

nen, Pirinioetako Bidea egitasmoari begira

a: Larla mendia

bidez egin daiteke, edo herrietako batzordeei eta arduradunei esanda. Parte-hartzaileek diru-kopuru bat ordaindu beharko dute eta aseguruia dago horren barruan.

Bestalde, uztailearen 2an, txorierri-tarrak Arrosa herrian batuko dira; Ondayako aparkalekuan hain zuzen ere. Hitzordua 20:00etan ipini dute eta aparkaleku horretatik Larla mendira abiatuko dira. Ordubete inguruko ibilbidea, 3,2 km, egingo dute gailurrera heltzeko. Antolatzaileen esanetan, Gure Eskuko ekintzak 08:00etatik 01:00etara iraungo du, eta parte-hartzaileek euren kabuz joan beharko dute Ondayako aparkalekura, eta ekintza amaituta handik alde egin.

Ekintza Pirinioetako Bidea/Via Pirinenca egitasmoaren baitan egingo da eta antolatzaileak hauek dira: Gure Esku, ANC Assemblea Nacional Catalana eta FEEC Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya. Omnium Cultural eta Artistes de la República erakundeek lagundutako egitasmoa da.

zaie. Antolatzaileek azaldu dutenez, segurtasun-arrazoiak tartean, ekintzan parte hartzeko ezinbestekoa da izena ematea;

hau da, herritarrek ezin dute antolatzaileei esan gabe ekintzan parte hartu. Izena ematea www.gureesku.eus webgunearen

Hegalariak taldeak ezin izan zuen Euskal Kopa irabazi

Zierbena faborittoa zen, maila altuenean dabilelako, Bigarren B Mailan, Estatuko hirugarrenean. Gainera, iaz ere irabazi zuten Euskal Kopa. Sondikako taldea, aldiz, xumeena da, Euskal Ligan jokatzeko duelako, arerioa baino maila bi beherago. "Taldea bien arteko alde nabarmena da eta hori partidari islatu zen. Talde erraldoia izan genuen aurrean. Dena dela, poz-pozik gaude lauko finalera heldu garelako. Gehiagorik ezin dugu eskatu, harro gaude".

Jokalariekin batera 40 zaletu inguru joan ziren autobusez Gasteiza. "Euren jokabidea txalotzeko modukoa izan da: eguna gurekin pasatu zuten Abetxukon, etengabe adore eman ziguten... Abetxukoko jendeak zorionak eman zizkigun horregatik. Joandako bidaian izugarritzak giroa egon zen nahiz eta galdu, baita bueltako bidaian ere. Gainera, Sondikara itzuli ginenean, elkarrekin pote batzuk hartu genituen herritik".

astikenemotor
www.ASTIKENEMOTOR.com
DERIO - 946 451 781

Bizkaia
- Plater konbinatuak
- Ogitarakoak
- Kaxolak
BIZKARGI KAFETEGIA
Euskal Herria Kalea
48160 - Derio (Bizkaia)
94 454 16 55

ELORRIETA
INSTALACIONES
ETXE - ETA INDUSTRIA - ELEKTRIZITATEA
Urbe kalea, 12 beheko Derio 48160
94 454 03 86
639 57 98 48 - 639 58 25 47

Gure Zirkua Lezamara ailegatuko da ekainean

Zeberri Lezamako udal-aldizkarian jakinarazi dutenez, Gure Zirkua ekainaren 17tik uztailaren 3ra bitartean izango da udalerrian. Emanaldiak asteburuetan izango dira: emanaldi bat barikuetan eta emanaldi bina zapatuetan eta domeketan. Sarrerak maiatzaren 30etik aurrera egongo dira salgai www.gurezirkua.eus webgunean. Gure Zirkua euskara hutsean egiten den zirku bakarra da gaur egun.

Txakolinaren Eguna Lezaman

Pandemiak eragindako azken bi urteetako geldialdiaren ondoren, ekainaren 5ean Txakolinaren Eguna ospatuko da Lezaman. Hilario Astorki plazan salmenta-postuak izango dira eta herriko upeltegietako txakolinaz gainera, bertan nekazaritzako produktuak eskuratu ahalko dira, hala nola gazta, euskal pastela, ezti eta ortuariak. Azoka 11:00etatik 15:00etara izango da.

San Migel jaien aurreko topaketa

Topaketa ekainaren 18an, 23:00etatik aurrera, izango da Txorierriko Baserri Antzokian, Derion. Gaua dj-ek girotuko dute. Sarrerak 10 euro balio du eta batzen den dirua jai-batzorderako izango da, San Migel jaiak antolatzen laguntzeko. Sarrerak ekainaren 3an (18:00etatik 20:00etara), 4an eta 5ean (12:00etatik 14:00etara) ipiniko dira salgai Kultur Birikako biltegian.

Lekuek amaiera eman dio txapelketa ibilbideari

a: Bertsozale elkarteak

2022ko Bertsolari Txapelketa Nagusia irailaren 24an hasiko da Getxon, Bertsozale Elkartek jakinarazi du txapelketan zein bertsolari ibiliko diren; Etxahun Lekue larrabetzuarra ez dago haien artean. Azaldu digunez, iazko Bizkaiko Txapelketaren aurretik bazuen txapelketaren ibilbideari amaiera emateko asmoa. "Inbidia apur bat sentituko dut hemendik aurrera, baina poza ere bai".

Larrabetzuko bertsolariaren esanetan, ilusioz prestatu zuen azken Bizkaiko Bertsolari Txapelketa; hala ere, aurreko edizioekin alderatuta, nagi apur batekin ere ibili zen. "Txapelketa amaituta, sano gustura gelditu nintzen egindako behararekin. Hala ere, finalean bota nuen azken txapelketa izango zela, eta jendea zalantzan ibili zen ea bakarrik Bizkaikoari buruz ari nintzen ala Euskal Herriko Txapelketari buruz ere bai. Ni ere zalantzan ibili nintzen, baina astez aste joan nintzen erabakia ezezkorantz bideratzen".

Konbentzimendu osoz hartutako erabakia dela esan digu. "Ziurrenik, Txapelketa hasi, eta saioetara joaten naizenean, inbidia apur bat sentituko dut, baina ez naiz hartutako erabakiarekin damutzen. Momentua dela pentsatzen dut, eta erabaki ona izan dela. Gure sasoiko bertsolariok oso gazte ginela hasi genuen txapelketen ibilbidea: ni 11-12 urterekin hasi nintzen eskolarteko txapelketetan, eta 18-19 urterekin nagusien txapelketetan, eta guztira 12 Bizkaiko Txapelketa egin ditut, eta lau Euskal Herriko txapelketa. Nahiko ibilbide oparoa izan dut eta gustura nago egindako ibilbidearekin. Bestalde, asko disfrutatu dut txapelketekin: prestakuntzarekin zein haien inguruan sortzen den zurrumbilo horrekin. Hortaz, inbidia apur bat sentituko dut hemendik aurrera, baina poza ere bai".

Lekuek Bizkaiko Bertsolari Txapelketa irabazi zuen 2016an eta hainbat aldiz izan da haren zein Txapelketa Nagusiaren finalean.

elekma
URRIATZEN BAT DUTEN ETXETRESNA ELEKTRIKO BERRIAK
TELEBISTAK ETA ETXETRESNA ELEKTRIKO TONAK

Izehenengo markak • Preziozko onerak:
BOSCH, SIEMENS, BALAY

Txarriren etorbidea, 25-31 • 48180 Leku
T: 944 539 252
www.elekma.es

TURREGOITI
JATETXEA

Laurietako etorbidea, 27
48180 Leku-Bizkaia
T-Faxa: 94 453 24 40
restauranteturregoit.com

tik tak

EGUNEKO MENUA
Izehenengo platera
bigarren platera
postrea
ogia
edaria
9€

T: 94 454 55 55
Bestorrene 5, Behea
48160 DERIO

Bizipista egingo da Erletxeta eta Larrabetzuren artean

Bizkaiko Foru Aldundiak jakinarazi duenez, bi bizipista berri egingo ditu: bata, Erletxeta eta Boroaren artean, eta bestea, Erletxeta eta Larrabetzuren artean. Bi bideak lotuta egongo dira eta 7,9 kilometroko ibilbidea osatuko dute. Aurreikuspenen arabera, 2024rako eraikiko dira eta lanetan 20,6 milioi euro ipiniko dira. Bizipistek jarraipena emango diote Amorebieta eta lurretaren artean egiten dabiltzanari.

Erletxeta eta Larrabetzuren arteko zatia da Txorierriko Bizipistaren proiektuaren parte, eta 3,4 kilometroko luzera du. Azaldu moduan, bere trazadurak BI-30 errepidea (Txorierriko korridorea) hartzen du ardatzat, Erletxetako industrialdearen –bertan beste bizipistarekin lotzen da– eta Larrabetzuko industrialdearen artean. Aurreikusitako inbertsioa 9 milioi eurokoa da, eta lanak egiteko epea 15 hilabetekoa.

Bestalde, Boroa eta Erletxetaren arteko zatia Ibaizabaleko Bizipistaren proiektuaren baitan dago (Amorebieta eta lurretaren artean egiten dabiltzana ere haren parte da). Trazadurak 4,5 kilometroko luzera du eta A-8 autobidea hartzen du erreferentziazat, Boroako industrialdearen eta Erletxetakoaren artean. Tarte hori egiteko, 11,6 milioi euro ipiniko dira eta lanak egiteko epea 15 hilabetekoa izango da.

Imanol Pradalesek, Azpiegiturarako eta Lurralde Garapenerako foru diputatuak, azaldu duenez, azpiegiturek bat

egiten dute mugikortasun jasangarria sustatzeko Foru Aldundia garatzen dabilen beste proiektu batzuekin, “auto pribatuaren ordeztu, ibilbide laburreko joan-etorrietarako herritarrak bizikleta erabiltzea erraztuz. Proiektu horien artean daude Eskuinaldeko Bulebarra eta Erandio eta Barakaldoren arteko zubia. Horri lotuta, lehen aipatu moduan, bizipista berriek jarraipena emango diote Amorebieta eta lurreta lotuko dituenari. Bizipista horren lanak abenduan hasi ziren eta espero da 2023ko martxorako amaituta egotea. Ibilbideak 7,5 kilometroko luzera izango du eta obretan 12,7 milioi euro jarriko dira.

Bizipistak dira hiriarteko bizikleta-bideak, seguruak eta erosoak, eta motordun trafikotik bereizita daude. Bi bizipista berriek lau metroko zabalera izango dute bizikletetarako, eta bi metrokoa, oinezkoentzat. Gainera, aurreikusi da sei zubi eraikitzea, bizikleten eta oinezkoen ibilbideari jarraipena emateko eta errepideak saihesteko. Era berean, gutxienez bi metroko altuerako pantailak izango dituzte, inpaktu akustikoa eta bisuala gutxitzeko. Aldundiak jakinarazi moduan, ingurumen-inpaktua murrizteko neurriak ere hartzen dabil bizipistak eraikitze orduan, hala nola siderurgia-industriako hondakinak berrerabiltzea, eguzki-energiak elikatzen diren LED argiak ipintzea eta, plastikoaren ordeztu, pantailarako harri naturala erabiltzea.

Uriarte eta Bilbao nagusitu dira Bizkaia Cup txapelketan

Maiatzaren 20an, Bizkaia Cup txapelketaren finala jokatu zen Lemoako pilotalekuan, eta Lezamako Pilota Klubak irabazi zuen nagusien B mailan. Adrian Uriartek eta Iker Bilbao 22 eta 8 irabazi zieten Upo Mendiko pilotariei (Zaratamo). Lezamakoak hasiera-hasieratik nagusitu ziren eta joko ezin hobea erakutsi zuten. Bestalde, aipatu beharra dago 16 urte izan arren –kadete kategoria dagokio– Uriarte gazte eta senior kategorietan ibili dela klubaren beharrak direla eta.

WhatsApp taldearen harpidedunen arteko zozketa

Itziar Ibarrondo da maiatzeko irabazlea eta Baserri Antzokian lagun birentzako bazkaria jasoko du sarritzat.

WhatsApp taldean sartzeko eta Txorierriko albisteak jasotzeko, idatzi ALTA hitza eta bidali whatsapp mezua **747 406 561** telefono-zenbakira.

Motozaleak elkartu ziren Loion eta Zamudion

Txobikers Loiuako taldeak motozaleen topaketa antolatatu zuen bederatzigarren aldiz apirileko azken zapatuan, eta bertan 600 motozale batu ziren. Bestalde, maiatzaren 7an motozaleen elkarretaratzea egin zen lehen aldiz Zamudion, Zamudioko Racingekin lankidetzan Bilbobikers elkarteak antolatua. Azaldutakoaren arabera, aurreikuspenak gainditu ziren, izan ere, 100 bat lagun biltzea espero zuten, baina ibilbidean 220 motok hartu zuten parte, eta herrian 350 moto inguru batu ziren. Kasu bietan, ibilbidea egin zen inguruko herrietatik, bazkaria eta erakustaldiak. Loion, bestalde, kontzertua ere egon zen.

Odriozola eta Gomez nagusitu dira Green Series XCO Lezamako saioan

Maiatzaren 8an, XCO zirkuituaren bosgarren saioa egin zen Lezaman, eta Olatz Odriozola (Bizikleta.com) eta Iñigo Gomez (Nesta) izan ziren irabazleak elite kategorian. Zorribike taldeak antolatu zuen BTT bizikleta lasterketa, Lezamako Udalaren babesarekin. Antolatzaileak pozik agertu ziren lasterketarekin. "Horrelako saioa egitea oso gogorra da: laguntzaile asko behar dira, zirkuitua diseinatu eta egokitu... Baina oso pozik gaude: eguraldi zoragarria izan genuen eta 200 kirolarik hartu zuten parte lasterketan. Horieta asko eta asko gazteak ziren; hori bereziki pozgarria da, taldeko helburua harrobia lantzea baita. Gainera, hainbat ikusle batu ziren errepide ertzean. Horrek esan nahi du mendiko lasterketei gero eta garrantzi handiagoa ematen zaiela. Bestalde, gustatuko litzaiguke neska gehiagok parte hartzea, baina tira, ea datorren urterako lortzen dugun".

Baso-azalera leheneratzeko proiektua, hizpide Zamudion

Juanan Diez Zizegorri Zamudioko mikologia elkartearen presidenteak azaldu duenez, Sare Berdeak egitasmoaren arduradunekin ipini dira harremanetan, Kolore Guztietako Basoak ekimenaren proposamena Txorierrin ezartzeko. Proposamen horrek Bizkaiko baso-kudeaketa hobetzea du helburu, eta ekainaren 7an hitzaldia egongo da Zamudiotarren, haren berri emateko.

Hitzaldia 19:30ean izango da eta bertan parte hartuko dute elkarte hauek: Ekologistak Martxan, Butroi Bizirik, Lurgaia Fundazioa eta Be-saia. Aipatutakoak Kolore Guztietako Basoak ekimenaren kideak dira. Euren proposamenak hiru ardatz nagusi ditu: alde batetik, Bizkaian jatorrizko basoaren azalera handitzea, % 24,39tik % 41,10era; bestetik, bertako bideodibertsitatea bermatzea, kontserbaziora bideratutako azalera handituz; eta azkenik, hurrengo eginkizun hauek betetzen dituen basoa lortzea: kontserbazioa, aisialdia eta ekoizpena.

"Gurean ez dago basorik, eukalipto-eta pinu plantazioak baizik", esan du Diezek. "Ez dago dibertsitate, ez animaliarik... Are gehiago, guk Araba edo Nafarroa aldera joan behar dugu perretxikotan". Kolore Guztietako Basoak ekimenaren proposamena Txorierrira zabaltzeko nahi du Zizegorri, helburu

hauek dituela: bertako basoen azalera leheneratzea eta handitzea, ekoizpen-dibertsifikazioa eta naturatik hurbil dauden basogintza sustatzea eta baso-laguntzak birbideratzea, jabe pribatuei babesa emateko. "Bertako espezieak bul-tzatu behar dira. Bestalde, Derioko Aiar-tzako basoa berreskuratzea proposatzen dugu. Hori Txorierriko harizti bakarra da eta suntsitu dute bertan urbanizazio bat eta bere golf-zelaia eraikitze lanen ondorioz. Andres Bañosek 20 urte daramatza baso hori berreskuratzen saiatzen, baina ezin...".

Derioko Udalak espero du urte amaierarako bizitegi-zona guztietan LED argiak egotea

Derioko Udala duela hiru urte hasi zen herriko argien ordezkari LED argiak ipintzen, eta, prentsa-ohar baten bidez jakinarazi duenez, espero du urte amaierarako bizitegi-zona eta baserri guztietan LED argiak egotea. Azaldutakoaren arabera, 1.400 argi baino gehiago ordezkatu dira eta horretarako 775.000 euroko inbertsioa egingo da.

Egindako azken lanei dagokienez, udalak 17 argi ordezkatu ditu Larrabarri ibilbidean, eta argi berri bi ipini. Gainera, bere esanetan, argien zutabeek 5 m-ko altuera dute eta horrela saihesten da zuhaitzek aurreko luminarietan egiten zuten pantaila-efektua, argiak 10 metroko zutabeen gainean jarrita baitzeuden. Argiztapenaren kalitateaz gainera, zonaldearen segurtasuna ere hobetuko da. Guztira 30.000 euroko inbertsioa egin da eta aurrekontuetan aurkeztutako zuzenketa baten ondorioa da". Bestalde, udalak

aipatu du aurrerago espaloia konponduko dutela, "zuhaitzen sustraiek bide-zorua altxatu dutelako". Lanek eskolako bidea hobetuko dute eta indartuko du "Eskolara Lagunakaz" egitasmoa. Egitasmo horrek ikasleei eskolara oinez joateko gonbitea egiten die.

Udalak gogora ekarri du 2021eko urrian 47.000 euroko baino gehiagoko inbertsioa egin zela Urbasa zonaldean, Mungialde etorbidearen atzealdean, Herriko plazan eta Gaztelumendi plazan 44 argi jartzeko. "Era berean, 2021eko martxoan 80 argi baino gehiago ordezkatu ziren Gorbeia kalean, Uribe parkean eta Larrabarri kalean, eta 2020ko otsailean beste 19 argi, 160.000 euro inguruko inbertsioa eginda".

Esther Apraiz alkatearen hitzetan, argi publiko guztiak berritu ondoren, iraunkortasunaren arloko beste neurri batzuk eramango dituzte aurrera.

UDAKO IKASTARO TRINKOAK

DERIOKO SEMINARIOAN

B2 eta C1 prestatzeko ikastaroak 300€

Uztailaren 4tik 16ra

SARRERA-AZTERKETA
EKAINAREN 20AN

MATRIKULA ZABALIK

944 437 684

labayru@labayru.eus

BILBO NERE BAI

- ⇒ Boluetan / Colon de Larreategin
- ⇒ Ek. 20-uzt. 2 / Uzt. 4-16
- ⇒ Maila guztiak (batuaz, bizkaieraz)
- ⇒ EusTET (Euskara planak)

LabayruFundazioa

Emakume Abertzale Batza Txorierrin

1936ko guda aurrean, Polixene Trabudua Sondikakoa eta Jasone (Asun) Askolizaga Zamudioztarra mitinlari abertzale ezagunak izan ziren. Polixene maistra zen Sondikako ikastolan, Carmen Mendiguren ere ibilia zen leku berean. Polixenek eta Carmenek -biak ere Emakume Abertzale Batzako kideak-, Bilboko Maistren Eskolan burutu zituzten ikasketak.

Euzko Gaztedik antolatu zituen hitzaldiak, Martin O'Dalyk Irlandako independentziaren gainean egin zuen berba, Cumann nan Ban taldean antolatuta zeuden emakumeek irlandar prozesuan lortu zuten ekarpena aipatuz. Eredua gogoan harturik, maiatzaren 7an Emakume Abertzale Batza gauzatu zuten. Harrezkero, ehun urte joan dira.

EABren zabalkundea 1932an heldu zen Txorierrira, Lezamako EABren lokalak 1932ko uztailaren 10ean inauguratu baitziren, Mercedes Llodio buru zela. Ostera, Sondikako eta Derioko emakumeen lokalak 1932ko irailean zabaldu ziren. Derioko taldeak Bienvenida Berreteaga zuen buru eta Asuncion Askolizaga idazkari. Sondikako EABko buru Miren Lopategik taldekide zituen Meltxora Agirre, Lucia Madariaga, Rosa eta Dionisia Abarrategi, Nati Landa eta Maritxu Gaztañaga, besteak beste.

Carmen Mendiguren idazkari izan zenak azaltzen duenez, Zamudioko taldea 1933ko otsailaren 12an osatu zen. EABko buru Tori Agirregoitia Barbera izan zen. Loiukoan Garbiñe Ibarrondo; Erandio Goikoan Isabel Barrenetxea eta Julia Agirre ziren emakumeen taldearen arduradunak; Larrabetzun, aldiz, Bitori Loroño.

EABren helburuetariko bat euskal umeen hezkuntza zenez, Euzko Ikastola Batzak ardura hori bere gain harturik, Bilboko Belostikalen eta Gran Vian ikastolak ireki zituen, eta Sondikakoa abian jarri zuen 1932an. Polixene 19 urteko zela hasi zen mitinlari Lauaxetaz batera. Kontatzen duenez, Lauaxeta izan zen -Euzko Gaztedin euskarazko klaseak ematen ibili zenean-, propagandista edo mitinlari izateko animatu zuena. Dakigunez, maistra titulua lortu berrikan Sondikako andereño izendatu zutelarik, mitinlari ere hasi zen. Berak honelaxe egiten digu berba: "Nire bizitzako aldi horretan idealista hutsa izan nintzen". Kontatzen du eskolan egonik

etorri zirela atxilotzen, eta berak eskatu ziela etxera eramateko arropak hartzera. Bertan, beroki urdina jantzi zuela, eta Euzkadiko ezkutua zuen txapela: "hori zen propagandisten uniformea!". Indautxuko komisariara eraman zutenean aurkitu zuen Haydee Agirre. Biak kamioneta batean sartu eta Larrinagako kartzelara sartu zituzten. Ondorioz, 15 egun bete zituzten barruan. Atxilotzeko arrazoia Haydeek eman zuen: "Gure nazionalitate bakarra zein den esateagatik eta gure bandera ikurrina dela baieztatzeagatik".

Mitinetan erakutsi zuen suak eta garrak ospetsu bihurtu zuten Polixene.

Idatzi ere egin zuen *Jagi-Jagi* aldizkarian, 1932tik 1936ko martxora arte. Gerrak Iparraldera, Britainiara, Parisera eta Venezuelara eraman zuen Polixene. Grazi handiz kontatu zuen zelan hegazkinez egin zuten bidaia, zelan fraka beltzak eta jaka gorritzina jantzi zituen, hartan ere, arropa modernoak sasoirako, eta nola aitak berarekin batera eurak agurtzera etorri zen osaba ikaratuta ikustean esan zion: "Badakizu, uraren gainetik ordu as-

Aurreko orrialdean, goiko aldean, Asun Askolizaga eta Pedro Aburtoren ezkontzako argazkia da (1937); beheko aldean, Carmen Mendiguren, Miren Arana eta Irune Torrontegi 2002ko omenaldian; orrialde honetan, Haydee Agirre eta Polixene Trabudua Larinagako espetxetik irteten (1933).

kotan joango direnez, prakakaz hobeto dago, uger egiteko...”

Carmen Mendiguren Zamudioko Palazioan jaioa ere maistra zen, Polixenerekin Bilboko Eskola Normalean ibilia. Bere biografia Zamudioko udalaren webean aurki daiteke. EABko kidea izateak eta gerrako umeekin joateak ondorio latzak izan zituen beraren bizimoduan, maistratzarako eskubidea kendu egin zioten-eta. Azkenean, 1961ean maistra postua eskuratu zuen berriro, Errigoitiko Olabarrin lan egiteko. Zamudioko eskolara itzuli zen eta 1980an jubilatu zen.

Gorazarre

Mendebalde Kultura Alkartearen eskutik 2002an jaso zuen omenaldian, Xabier Amurizak gorazarre egin zien Carmeni eta Maistra talde ezagunei, “Euskerearentzat eta gure eskolearentzat, frankismoa ez da historiaren orri inprimatu bat, narruan daroagun marka bat baino, eta nondik zehar gatozen edo goazen gogoratzeko. Mendebalde Kultura Alkartea aurten lau irakasle andrazko omendu gura izan ditu, gazte-gazteak zirala, gerratik eta hondamenetik bizirik urten ebenak”. Carmen Mendiguren 2010ean zendu zen.

Asun Askolizaga Zarate Derioko kanposantuaren Mungiako bideko horma kontratan zegoen Almazene etxean jaio zen, 1913ko maiatzaren 1ean. Leku hori

Eskertzekoa da EABko andrazkoen konpromisoa Aberriaren alde

Zamudio zen sasoi hartan. Asun Emeteria Gangoiti maistragaz ibili zen Derioko auzo eskolara, Aldekonen Bizkaiko Al-
dundiak 1921ean inauguratu zuenera. Emeteria Gangoitik, konturatuta Asunek maistra izateko dohaina zeukala, beraren aitagana joan eta neskatoa Bilbora bidaltzeko eskatu zion, maistra eskolara. Eze-tza jaso zuenez, maistra beragaz ibili zen laguntzaile. Bestalde, 1932-33an mitin-lari jardun zuen EABko kide zelarik. Gi-roaz jabetzeko, esan beharrekoa da emakumeek botoa lehenengoz eman zutela; 1933a gorabeheratsua gertatu zela, hain zuzen ere, gobernadoreak Bilboko EABren egoitza ixteaz gainera, mitin asko galarazi zituelako. Asun Askolizagak gauzatu beharrekoak ere bertan behera geratu ziren. Horien artean, Derion eta Diman izan behar zituenak edo Zamudion eta Gernikan. Dena den, gerora ere mitinlari jarraitu zuen.

Pedro Aburto Rola derioztarragaz ezkondu hiru seme-alaba izan zituen, Arantxa, Xabier eta Lourdes. Gerratean etxea erre eta Zamudioko Iturria baserrira joan ziren. Arantxa hilebete batzuetakoa zela amarekin izan zen kartzelan, ze Asun 1938an Orue txalea deitzen zen kartzelara eraman zuten. Oruen emakumeen aurkako zigor errepresio berezia egin zuten, oso egoera eskasean bizi baitziren 600 emakume, 30entzako zen lekuan. Luzaroan egon ez bazen ere, ehun pezetako isuna ordaindu behar izan zuen epaitegi militarrean. Orueko espetxean beragaz batera egon zen Kasilde Aginagak –hori ere EABkoa-, zera dio: eurak “emakume, nazionalista, propagandista, banderadun, arriskutsu eta indeseable” izateagatik zigortu zituztela.

Eskertzekoa da Emakume Abertzale Batzako andrazkoen konpromisoa Aberriaren alde, zabalik dugu eurek irekitako bidea.

t: Begoña Bilbao Bilbao, Karmele Perez
Urreza, Gurutze Ezkurdia
(UPV/EHuko irakasle-ikerlariak)

Centro Dental
Txorierri

Rocío Astorkia Bordegaray
Col. nº 48000759

Ainhoa Rodríguez Mella
Col. nº 48001337

Igone Nieto Hernández
Col. nº 48001462

Mitxine 7. behea - 48150 Sondika
(geltoki aurrean)
Tfno.: 944 711 639 - Larrialdia: 670 985 885
www.cdtxorierri.es

ORTODONCIA21

Ford **Goiri'78 s.l.**
Zerbitzu ofiziala

Txorierri et., 46
48150 Sondika
Bizkaia

94 453 25 15
94 453 39 31

auzoKide
Finken administratzailea

LORENA GAMBOA AGUIRRE

Txorisolo 4. behea B
48150 SONDIKA

634 410 470
auzokidefincas@gmail.com

ZAMUDIO-DERIOKO LURLANGILEEN ETXEA

Santi Mami auzoa, 1
Tel.: 94 454 10 06
Faxa: 94 454 12 15
48170 Zamudio (Bizkaia)

SANTI MAMI
ALBAILARITZA
Elena Lombana (elk.553)
Tel.: 944 541 377 - Faxa: 944 541 215
10:00-14:00 / 16:00-19:00
(hiltzordua eskatu behar da)

Dantzariak dantzan

a: Izaskun Uriarte

Giro ederra egon zen maiatzaren 15ean, Zamudion. Izan ere, pandemia dela eta, Bizkaiko Dantzarien Eguna bi urtean bertan behera utzi ondoren, dantzariak han batu ziren euren egun handia ospatzeko. Hiru Bat dantzataldea izan zen anfitrioi eta zamudioztarrekin bat egin zuten Bizkaia osotik etorritako dantzariak, Txorierrikoek horien artean. Gazituaga futbol-zelaian 3.500 lagun ibili ziren dantzan, eta ia 8.000 ikuslek gozatu zuten dantzen alardea.

Goizeko lehen ordutik giro aparta izan zen. Dantzariak kalejiran irten ziren futbol-zelairaino eta han dantzen agerraldia egin zuten. Ondoren, herriko tabernak, landak eta plazak, baita Parke Teknologikoko zelaia ere, bete zituzten indarrak berritzeko eta bazkaltzeko. Ilusioa eta ospatzeko gogo zegoen eta hori nabaria izan zen egun osoan. Eguzkia ere gogotsu.

Ospakizuna biribiltzeko, erromeria egon zen Luhartz taldearen eskutik eta plaza leporaino bete zen; orratz bat ere sartu ezin. Parranda 20:30ak arte luzatu zen. Izan ere, lehen aipatu moduan, ospatzeko gogo zegoen.

HEGAN

egiteko aukerak

POLITEKNIKA IKASTEGIA
TXORIERRI
S.COOP.

**BATXILERGOA ETA
LANBIDE HEZIKETA**

Eman izena!
www.txorierri.net

Atzerrian lana bilatzen ez galtzeko gida

Mundu globalizatu eta interkonektatu honetan, lan-merkatuak ez dauka mugarik. Azken batean, Europar Batasunaren funtsezko printzipioetako bat da enplegurako eta langileen zirkulazio aserako lankidetzaren sarea. Horrek askoz ere aukera gehiago ematen ditu pertsonen euren espektatiba eta gaitasunekin bat datorren enplegua aurkitzeko, baita lan-erperientzia eta ezagutzak erronka desberdinekin aberasteko ere.

Hori oso argi dute EGAZTxorierriin, Txorierriko udaletako Ekonomia Sustapenerako eta Enplegurako Zerbitzuan hain zuzen ere. Bertan, atzerriko lan-aukeren buruzko informazio zehatza ematen da, eta enplegu-tailerretan argibideak eskaintzen dira mugikortasunaz edo Europako curriculumaren inguruan.

Nazioarteko enpleguaren aukerak HAZILAN proiektuaren saio batzuk ere hartzen ditu. Proiektu hori diruz lagunduta dago % 100ean, eta Europako Gizarte Funtzak eta EGAZ Txorierri % 50ean finantzatzen dute. Goi-mailako titulazioa duten 20 eta 44 urte bitarteko

*Mugek ez diote
talentuari hesirik jarri
behar, eta hori errazteko
lan egiten dute
enplegu-zerbitzuek*

pertsonen zuzenduta dago, eta lan-egoera hobetzen laguntzen die, talde-dinamiken eta enpresetako praktiken bidez.

Urratsak ematen hasteko erabakia hartu ondoren, beste erakunde batzuen laguntza ere badute bide hori hartzen dutenak, behar diren izapide administratiboak betetzeko informazio gehigarria ematen dietenak.

Europako enpleguaren kasuan, Lanbidek informazio eta tresna espezifikoak eskaintzen ditu zalantzak argitzeko. EURES sarearen barruan dago Euskal Enplegu Zerbitzua, eta hainbat gairen inguruko

aholkularitza ematen du: enplegu-eskaintza eta -eskariak, lan-merkatuaren egoera eta bilakaera, eta herrialde bakoitzak dituen bizi- eta lan-baldintzak.

Bere webguneak baliabide erabilgarriak biltzen ditu, esaterako atzerri joan aurreko gomendioak, udan mugetatik haratago lan egiteko moduari buruzko gida bat, edo Akitaniako eskualde frantseseko lan-eskaintzei buruzko informazio espezifikoak, Iparraldeko euskal probintziak barne hartzen dituenak.

Gazteentzat, gainera, berariazko programak daude atzerriko lan-erperientziak errazteko. Horixe da, hain zuzen ere, Eusko Jaurlaritzaren Global Training beka-programaren kasua. EGAZ Txorierri gure eskualdean kudeatzen du programa hori, eta 30 urtetik beherakoei aukera ematen die atzerrian profesionalki trebatzeko, euren espezialitate akademikoari egokitutako praktika ordainduekin.

Izan ere, mugek ez diote talentuari hesirik jarri behar, eta hori errazteko lan egiten dute erakundeek eta enplegu-zerbitzuek.

KAISHOP!

Erosi euskaraz Txorierrin

Asko balio du!

✓ Elkarrekin
euskaraz egingo
dugulako

✓ Herria eta
merkataritza bizirik
mantentzen dituelako

Artile artean
Derio

Gorbeia mertzeria
Zamudio

Txispamendi ogitegia
Larraitzu

Elizondo janari-denda
Lolu

Enaitz taberna
Lezama

G&Z ilaspeindegia
Sondika

Erromaniko aurreko leihoak

Bermejilloko San Lorentzo (Gueñes)

Salbatore (Larrabetzu)

Lamikiz (Mendata)

t/a: Iñaki Olabarrieta eta Jose Angel Mentxaka

Erromaniko aurretik sortutako artea da, eta kasu honetan, harrizkoa. Zehatz-mehatz, harrizko leiho monolitikoak dira, harri bakar batean landutakoak. Inguruan hainbat ditugu, eta gauza bitxia da ezagutzen diren ia guztiak Bizkaian egotea: 20 bat. Gipuzkoan

ez dago bat ere ez; Araban, Trebiñun, lau daude, baina hara eramandakoak dira; Nafarroan pare bat daude; eta Burgosen eta Kantabrian, bana.

Erromaniko aurreko aroa VII. mendetik XI. mendera arte doa. Aurreko aroko arteari labar-artea deritzo, eta

ondokoari, erromanikoa. VII. mendean bisgotikoa zabaldu zen, baina hura arabiarren eraginez VIII. mendearen hasieran desagertu egin zen eta mozarabiarra nagusitu zen. Bestalde, mende horren amaieran arte asturiarra eta mudejarra hasi ziren; mudejarrak XIII. mendera arte iraun zuen.

Adituen arabera, erromaniko aurreko gure leiho gehienak X. mendekoak eta

Salbatore ermita
(Larrabetzu)

Artako San Pedro (Bolibar)

Barañanoko San Anton (Zeberio)

San Anton (Mungia)

gehienbat XI. mendekoak dira. Batzuen ustez, bisigotikoaren eta mozarabiarraren eragina dute; beste batzuen iritziz, berriz, nortasun propioa.

Formari dagokionez, dozena bat leiho idi-begi bikoak dira eta mainel bakarra dute. Soilik leiho batek ditu hiru idi-begi eta mainel bi. Beste guztiak irudi ezberdina dute, gurutzea eta abar.

Txorierrin erromaniko aurreko leiho bat dugu, Larrabetzun, Zarandoako San Salvatore ermitan hain zuzen; eta beste bi nahiko hurbil, Mungiako Santa Magdalena eta San Anton ermitetan. Beraz, inoiz Bizkaiko ermita batean bazaudete, begiratu patxadaz ea halako leihorik aurkitzen duzun.

Ibilbide proposamena

Zazpi kilometro eta erdiko ibilaldi erraza proposatzen dugu oraingoan, larra, basoa eta errepideak nahasten dituen. Larrabetzuko Goikoelexalde auzoan hasiko dugu ibilaldia. Lehen eskola ziren eta gaur egun txokoa den eraikinaren ondoko bidexka hartuko dugu. GR280.1ko marka-zurigorriei jarraituko diegu –ez da beti erraza izango– Loroño auzoraino (2 km). Hara ailegatzeko, landak eta baso polit bat gurutzatu behar izan ditugu, errekatxo baten gainetik salto egin, eta pinudi arteko aldapa igo. Loroño auzoan GR-a utzi,

eta eskuinera egingo dugu errepidetik. Marrak zuri-horiak dira orain, PR BI254 ibilbidearenak, eta haiei jarraituko diegu hemendik aurrera.

Gaztelu auzoa pasatu ondoren, ezkerretara egingo dugu Gaztelumendirantz, une batean errepidetik, baina laster, lepo batera heltzen garenean, eskuinean ondo markatutako estrata hartuko dugu. Denbora izanez gero, Gaztelumendira igo gaitzeko eta bertako bunkerrak bisitatu ditzakegu; kilometro eta erdiko joan-etorria da. Estratatik gora ikuspegi ederraz gozatuko dugu, beti ere marrei

jarraituta. Hesi bat egurrezko eskaile-retatik gurutzatu ostean, asfaltozko bidea aurkituko dugu, bertatik ezkerretara San Salvador edo Salbatore ermita dago, gure gaurko helburua. Ez dugu ahaztu behar ekialdeko horman erromaniko aurreko leihoari begiratzea. Zarandoa auzotik aurrera egin eta errepide nagusira heltzen garenean, Astoreka auzora, kontuz ibili beharko dugu. Larrabetzurantz egingo dugu, eskuinera, baina handik metro gutxira ezkerreko bidezidorra hartuko dugu beherantz. Estua eta aldapatsua da. Laster errepidetxo bat aurkituko dugu eta hari jarraituta helduko gara San Emeteri eta San Zeledonio eliza historikora. Amaitu dugu.

“Gustatuko litzaiguke Miragarriko harrobia inoiz ez amaitzea”

Hogeita bost urte bete ditu Miragarri Derioko Gimnasia Kirol Elkarteak. Mende laurdena, Txorierrin gimnasia erritmikoa bultzatzen eta umeei zein gazteei kirola egiteko beste aukera bat eskaintzen. Klub xumea izan arren, harro egon daitezke egindako ibilbideaz eta lan gogorrari esker lortutako emaitzez. Pandemiaren ostean, kluba indarberritzea dagokie, baita urteurrena gozatzea ere.

t: Itxaso Marina Ondarroa / a: DAT, Miragarri

Jesus Ulecia Miragarriren presidentea da, eta Estibalitz Elias, administraria. Euren ahotik ezagutu dugu kluba nola sortu zen. "Udalak gimnasia erritmikoaren ikastaroa antolatu zuen bi urtean, baina bertan behera utzi zuen gero. Guraso-talde batek nahi izan zuen alabek gimnasia erritmikoa egiten jarraitzea, eta kluba 96-97 denboraldian sortu zen irabazi-asmorik gabeko kirol-elkarte moduan".

Klubak gora egiteko joera izan du eratu zenetik pandemiara arte, bai gimnasten kopuruari, bai entrenatzeko aukerei dago-kienez. "Inoizko gimnasten kopururik handienari 2019ko irailean heldu genion: 139 gimnasta. Hala ere, pandemia delata, kopuruak behera egin du: itxialdien eta osasun-egoeraren eraginez, ezin izan genuen talde-entrenamendurik egin eta gimnastak taldea utziz joan ziren. Iazko martxoan berriro ekin genion jarduerari, eta gaur egun 77 gimnasta ditugu". Euren hitzetan, ez da erraza izango klubak pandemia aurreko gimnasten kopurua berreskuratzea. "Gimnasia erritmikoak oso ahalegin handia eskatzen du, batez ere gimnasten maila ertaina edo handia denean; eta ikasketak eta pandemiak eragindako aisialdi-joera berriak ere hartu behar dira kontuan".

Lau urtetik 20 urtera bitarteko gimnastak daude klubean, adinaren eta kategorien arabera sailkatuta. "Zortzi urtetik 16 urtera bitarteko gimnastak eskola-kirolean aritzen dira eta, hortaz, txapelketetan parte hartzen dute. Batzuk banaka lehiatzen dira, eta beste, batzuk taldeka; banaka zein taldeka lehiatzen diren gimnastak ere baditugu. Bestalde, eskola-kirola amaituta, kirol federatua dago, kategoria bi dituena: basea eta absolutua. Gure nesketako bi base kategorian lehiatzen dira". Gimnasta guztiak base kategorian ibiltzea nahiko lukete. "Baina oso gogorra da eta konpromiso handia behar da gimnasten

nahiz gurasoon aldetik. Ordu askoko entrenamenduak egin behar dira eta gurasook ulertu behar dugu, agian, momentu batean ikasketak albo batera utzi behar direla. Beste aldetik, lehiaketa bera ere oso gogorra da. Izan ere, tapizera ateratzen denean, gimnastak azken detaileak ere arreta handi-handiz aztertzen duen epaimahaia du hari begira... Era berean, ondo entrenatu izana ez ezik egun ona izatea ere ezinbestekoa da: lehiaketaren egunean hilekorik ez izatea, buruko minik ez...".

Aurrera

Miragarri nahiko klub arrunta dela adierazi digute. "Aurrera egin dugu, baina sufritu ere, eta jarraitzen dugu ahal dugun moduan aurrera egiten. Kategoria

absolutuan gimnastarik ez dugun arren, oso harro gaude, esan moduan, gure neska bi base kategorian daudelako. Horrez gain, oso ondo funtzionatzen duten taldeak ere baditugu. Nolanahi ere, dauden kategorian daudela, esfortzua eta meritua gimnasta guzti-guztiei onartu behar zaie, euren eginkizuna ez delako batere erraza, ez banaka, ez taldeka: ariketa oso zailak egin behar izatea, euren arteko sinkronizazioa, ordu askoko entrenamenduak, oso koreografia landuak...". Azaldu moduan, ariketek bat etorri behar dute gimnastarekin eta horrek erabiltzen duen aparatuarekin. "Gimnasta guztiak ez dira berdinak. Batzuk artistikoagoak dira, hau da, jarretetan ipintzen dute arreta; eta beste batzuk, leherkorragoak: mugimendu azkarragoak

a: Jose María Campos

"Dauden kategorian daudela, esfortzua eta meritua gimnasta guzti-guztiei onartu behar zaie"

Ospakizun-ekitaldiak

Urteurrenaren harira, argazki-erakusketa egin da Kultur Birikan. Hango erakusketa-gelako hormetan, Derioko Argazki Taldeak (DAT) egindako 26 irudi ipini ziren ikusgai; irudi horiek ateratako 1.000 argazkiren baino gehiagoren artean aukeratu zituzten. "Beste aldetik, ahalegina egingo dugu gimnasia-erakustaldiei eusteko, modua baitira gimnastek familiei eta herritarrei euren trebetasunak eta lana erakusteko. Maiatzean erakustaldi bat izan genuen, eta ekainaren 21ean beste bat egingo dugu, aurtengo denboraldiari agur esateko. Gabonetan ere erakustaldia egin ohi dugu". Buruan ideia asko dituzte 25. urteurrena behar moduan ospatzeko, eta ideia horiek hemendik urte amaierara arte nola gauzatu aztertzen dabilta. Ekitaldiak lotuta daudenean, haien berri emango dute ohiko bideen bitartez. "Argi dugu-na da urteurrena beti kluba zutik da-goela ospatu behar dugula".

eta bat-batekoak egiten dituzte. Lehenak ez dira bigarrenak baino hobeak, edo alderantziz, ezberdinak baizik, eta guztiek ezin hobeto egin behar dute dagokien ariketa. Hala ere, gimnasta batzuk ondo moldatzen dira batean zein bestean".

Entrenatzailearen ardura da gimnasta motak identifikatzea eta bakoitzari ondoen datorkion ariketa ematea. Ulecia- ren eta Eliasen esanetan, ez da erraza entrenatzaileak topatzea. Momentu honetan hiru entrenatzaile dituzte. Haietako bakoitz- a gimnasiaren arlo batean edo bestean nagusitu da eta ekarpena egiten diete gimnastei zein klubari. "Haietako bat, Sonia Garcia, erreferentea da nola Es- tatuan hala nazioartean. Federazioaren ordezkaria da eta epaile-lanak ere egiten ditu. Miragarrin 25 urte daramatza, eta luxu handia da guretzat".

Pandemia hasi baino lehen, udal- kiroldegiko pistan egiten zituzten entre- namenduak. "Orain, berriz, frontoian entrenatzen gara, lekua beste inorekin partekatu barik, eta oso pozik gaude. Oso leku eroso da guretzat eta espe- ro dugu etorkizunean ere bertan ja- rraitu ahal izatea". Hasten direnean, gimnastek ez dute entrenamenduetan materialik edo aparaturik erabiltzen, eta gero, adinaren arabera eta taldeka edo

banaka aritzen diren, hasten dira pix- kanaka-pixkanaka materiala erabilia entrenatzen: pilota, mazoak, zinta eta uztia. Pandemiak min handia egin die gimnasia erritmikoaren taldeei oroko- rrean. "Gorputzak entrenamendu-dok- trina behar du, eta etorkizun handiko gimnasta batzuek kirol hau utzi dute, ez zutelako izan non entrenatu. Izan ere, sasoiari eta elastikotasunari eusteko, lan ikaragarria egin behar da. Base ka- tegoriako gure gimnastek, esaterako, Parke Teknologikoan egiten zituzten en- trenamenduak, utzita dagoen enpresa bateko aparkalekuan, hain zuzen. Beste aldetik, onlineko entrenamenduak eta erakustaldiak egin ziren eta hori giltzarria izan zen gimnastentzat".

Mutilak ere bai

Klubaren filosofia da derioztarrei zein inguruko herrietako biztanleei "mi- noritarioa, baina bete-beteko den kirol bat" egiteko aukera eskaintzea. "Neskek ez ezik mutilek ere egin dezaketen kirola da, gainera. Gure gaur egungo gimnastetako bat mutila da, eta lehenago ere beste mutil bat izan da gurekin. Edozein gim- nastak du lekua Miragarrin; berdin dio bere fisikoa, altuera, sexua... zein den.

*“Edozein gimnastak
du lekua Miragarrin;
berdin dio bere
fisikoa, altuera,
sexua... zein den”*

Zortzi urte betetzen dituztenean, guzti-guztiak hasten dira eskola-kirolean eta lehian, salbuespen barik. Euren berbetan, klubaren indarguneak gimnastak dira, eta haien familien laguntza. “Gu ez gara klub elitista bat, helburu nagusia lehiatzea eta emaitzak lortzea duena; bertan mundu guztiak du lekua, eta berdin-berdin hartzen dugu bata zein bestea”.

Horrela, euren xedea da “gimnastek gustura egin dezatela nahi duten kirola”. “Egia da entrenamendu guztiak helburu bat dutela –lehiaketa– eta gimnasta guztiak lehiatu nahi dutela, jendaurrean erakusteko entrenamenduan egin duten esfortzua; hala ere, guk ez dugu kirol-helbururik. Guk nahi dugu gimnastek

*“Helburuetako bat
da dantza modernoan
dabiltzan dantzariengan
gimnasia erritmikoaren
onurak sustatzea”*

lehiaketan sentitzea egin beharrekoa ondo egin dutela, eta zerbait txarto eginez gero, akatsetik ikas dezatela. Edonola ere, aipatu beharra dago aspaldi honetan nahiko emaitza onak lortzen gabiltzala. Aurreko lerroetan esan moduan, gimnasten eta euren familiaren konpromisoa ezinbestekoa da klubak aurrera jarrai dezan. “Kirol-ibilbidean oso une gogorak izan ohi direlako, eta une horietan ezinbestekoa da familien zein taldekideen babesa izatea. Bestalde, gimnastak talde bateko parte dira eta erantzukizuna dute euren taldekideekiko. Oso konpromiso handia izan behar da, eta, beharbada, beste gauza batzuei uko egin”.

Dantza modernoa

Nobedade moduan, aurtengo ikasturtean dantza modernoaren taldea sortu dute. “Klubari buruzko ikuspegi modernoagoa zabaldu nahi dugu, eta pandemiaren eraginez galdutako dantzarien kopurua konpentsatu. Oso harrera ona izan dugu, taldean 45 dantzarik eman dute izena eta. Datorren ikasturteari begirako helburua da gimnasia erritmikoa indarberritzea eta dantza modernoan dabiltzan dantzariengan gimnasia erritmikoaren onurak sustatzea, gure ustez, biak osagarriak direlako. Gustatuko litzaiguke Miragarriko harrobia inoiz ez amaitzea”. Dena dela ere, harro egon daitezke, eta badaude, 25 urtean egindako ibilbideaz eta lortutako arrakastaz. “Hau guztia guraso-talde batek, alabak gimnasia erritmikoa egitea helburu hutsa genuenok, ipini genuen martxan, eta eskola-kirola eta base kategoriari ailegatu izana oso handia da guretzat. Eta ez bakarrik ailegatu izana, baizik eta pandemian kategoriari eutsi izana ere oso lorpen handia izan da”.

Libre dagoen txoriak fazil egiten du barre

txori tokia

TXORIERRIKO UDAL
EUSKALTEGIA

UDAKO IKASTAROAK (UZTAILEAN ETA IRAILEAN)

NOIZ	HELBURUA	ORDUTEGIA	ORDU KOPURUA	IZENA EMATEKO AZKEN EGUNA
Uztailaren 1etik 28ra	Maila guztiak	9:00-14:30	90 ordu	Ekainaren 24a
Irailaren 1etik 28ra	Maila guztiak	5 ordu egunero	90 ordu	Uztailaren 15a
Irailean 12tik 23ra	MINTZAMENA B1-B2-C1	3 ordu egunero	30 ordu	Uztailaren 15a
Irailaren 12tik 28ra (1)	B1-B2-C1	9:00-12:00 edo 16:00-19:00	39 ordu	Ekainaren 24a

(1) Deialdi itxira joan diren ikasleentzat baino ez. Lehen deialdira aurkeztu diren ikasleak izan behar dira, idatzian edo ahozkoan gainditu ez dutenak; baita, lehen deialdira ezin izan direnak joan ekaina arte ez dutelako lortu maila.

Herriko Plaza, 3 - DERIO

Tel. 94 454 00 62 - Fax. 94 454 27 38

euskaltegia@txorierri.eus

"Bi urteren ostean, guztiok dugu Pazko jaiak beti bezala ospatzeko gogoia, eta horregatik programa oso bat landu dugu, edade guztietarako jarduerak dituen", azaldu du Lander Aretxabaleta kultura zinegotziak. "Zuhurtziak eta osasun-egoez markatutako bi urteren ondoren, gure helburu nagusia programa zabala diseinatzea izan da, edade eta gustu ezberdinetako herritarrek gozatzeko aukera izan dezaten. Kultura-mundua ere sano hartu dugu kontuan. Urte hauek gatzak izan dira guztiontzat eta kulturarentzat modu berezian. Aurten, gozatzeko moduko normaltasunean gaudenez, kontzertuak, txarangak eta kalejirak programatu ditugu, kultura eta alaitasuna Zamudioko kaleetara eramateko".

Aretxabaletaren berbetan, parte hartzeko jai-egitaraua antolatu dute udalak eta jai-batzordeak. Bestalde, esan beharra dago Umeen Kontseiluarekin ere egin dutela lan, "jaien esparruan belaunaldien arteko jarduerak antolatzeke". Txupinazoa ekainaren 3an, 19:00etan, botako dute. Ostean, kalejira eta txaranga izango dira. Agertokira Broken Izotz eta Akerbeltz taldeak igoko dira. Zapatuko ekin-tzak goiz-goiz hasiko dira, sukalki eta tortilla txapelketen eskutik. "Sukalkia berreskuratu dugu, bere falta sentitu da eta. Izan ere, hainbat edadetako pertsonak elkarrekin egoteko era ematen digu". Ekainaren 4a hilabeteko lehen zapatua da eta, ohikoa denez, Nekazamudio he-

"Gure helburu nagusia programa zabala diseinatzea izan da, edade eta gustu ezberdinetako herritarrek gozatzeko"

Gogotsu, jaiak berriro ospatzeko

Herritarrok ospatzeko irrikan gaude, eta Eguraldi Ona jai-batzordeak eta Zamudioko Udalak ere gogotsu prestatu dute Pazko jaietako egitaraua. Jaiak ekainaren 3tik 6ra bitartean izango dira bertan, eta herritarrek eta bisitariek ekintza-sorta zabalaz gozatu ahaliko dute. Haien artean aipatu daitezke kontzertuak, gastronomia-lehiaketak, umeentzako jolasak, dantzak eta erromeria.

Oxabi taldea. a: Gaizka Peñafiel

txantxangorri
gozokiak

Txantxangorri 2
Zamudio
678 996 422

Gorbeia, 7 Behea
48170 ZAMUDIO (Bizkaia)
Tel.: 94 452 21 41
Faxa: 94 452 21 42
www.gestionzamudio.com
gestionzamudio@gestionzamudio.com

Gestión
Zamudio

Aholkularitza Fiskala

Jon Vázquez García
AKTUARIO-EKONOMILARIA

Akerbeltz taldea

Dj Xaibor

Jai-egitaraua

Ekainak 3, barikua

–19:00 Txupinazoa eta gozokiak, Sabino Arana plazan. Ondoren, kalejira Bertoko eta Gazte Elai taldeek girotua.
–20:00 Dunbots txaranga, herriko kaleetatik.

–23:00 Kontzertuak, Sabino Arana plazan: Broken Izotz + Akerbeltz.

Ekainak 4, zapatua

–09:00 Sukalki eta tortilla txapelketetan izena ematea.
–10:30 Nekazamudio, Agirre Lehendakaria plazan.
–11:00 Umeentzako puzgarriak, Bidekoetxe parkean.

–13:30 Tortilla eta sukalki txapelketen sariak banatzea.

–16:00 Umeentzako puzgarriak, Bidekoetxe parkean.

–18:00 Dantzen agerraldia, Hiru Bat dantza-taldearen eskutik, Agirre Lehendakaria plazan.

–19:30 Abesbatzak, San Martin elizan: Oskarbi (Gasteiz), Coro Amanecer (Gijón) eta Zamudioko Kamara Korala.

–20:00 Kalejira: Rock Klean.

–22:00 Kontzertuak, Sabino Arana plazan: Lotura + Matxinada + Iheskide + Oxabi.

Ekainak 5, domeka

–11:00 Meza, San Martin elizan.

–11:00 Kalejira, Gazte Elai taldeak girotua.

–12:00 Kalejira, Bertokok girotua.

–12:00 Dj Xaibor, Sabino Arana plazan.

–18:00 Erromeria, Sabino Arana plazan: Joselu Anaiak.

Ekainak 6, astelehena

–12:00 Meza, San Martin elizan. Kopaua, elizpean.

–16:00 Karta txapelketa, Adintsuen Etxean.

**Gosariak
Pintxoak**

*Otarrekoak
*Entsaladak
*Sandwichak
*Hamburgesak

Txantxangorri, 2 ZAMUDIO
94 471 83 41

(*) Martitzenetik barikura.

**Errentaren aitopeneak
egiten ditugu**

944 521 328
asesoriadiza@gmail.com
Talleri, 3 behea
48170 ZAMUDIO

ASESORIA DIZA
Fiskala – Laborala – Kontablea

rriko baserritarren azoka egingo da. Umeentzako puzgarriak ere izango dira goizez zein arratsalde. "Arrakasta handia izaten dute, baina beti egoten dira edade guztietarako jarduerak, eta parte-hartze polita". Horrela, dantzen agerraldia izango da arratsaldean, abesbatzen emanaldia eta kalejira. Gaueko 10:00etatik aurrera, Lotura, Matxinada, Iheskide eta Oxabi taldeek joko dute agertoki nagusian.

Meza egongo da domeka goizean, kalejirak eta Dj Xaiborren emanaldia. "Erromeria antolatu dugu arratsalderako: Joselu Anaiak taldea ibiliko da Sabino Arana plazan. Uste dugu edadekoei gustatuko zaien jarduera dela eta jaiarekin bat egitera gonbidatuko dituela". Astelehenean, eta jaiak amaitzeko, meza eta kopaua izango dira goizean, eta kar-

*"Sukalkia berreskuratu
dugu: hainbat
edadetako
pertsonak elkarrekin
egoteko era
ematen digu"*

ta txapelketa, arratsaldean. "Meza nagusiaren osteko kopaua ere egingo da, batez ere edadekoek bere falta sentitu zuten eta".

Antolatzaileek hurrengo mezu hau helarazi nahi die herritarrei eta bisitariei. "Batez ere goza dezatela jaiak eta kulturaz;

*"Herritar guztiek
gozatzeko moduko
jaiak izatea espero
dugu, eta pertsona
guztiekiko errespetua
nagusi izatea"*

are gehiago bi urte hauen ostean. Eta Zamudio oraindik ezagutzen ez dutenei, etor daitezela, merezi izango duelako. Herritar eta bisitari guztiek gozatzeko moduko jaiak izatea espero dugu, eta pertsona guztiekiko errespetua nagusi izatea".

Brigada feminista

Beste alde batetik, eta Zapata Gorriak talde feministak jakinarazi duenez, zenbait ekintza egingo dira jaietan, emakumeen kontrako erasoak aurreikusteko eta horiei erantzuna emateko. Horrela, bada, brigada feminista osatu da, eta eraso sexistarik jasanez edo ikusiz gero, bere kideengana jo daiteke, edo 633 918 561 telefono-zenbakira deitu. Brigada feministaren kideek zapi morea jantziko dute. Barikuan eta zapatuan puntu morea egongo da jai-gunean eta han

informazioa eta laguntza ipiniko da herritarren eskura. Era berean, txosnetan eta kontzertuetan eraso sexistaren kontrako mezuak ipiniko dira, eta herriguneko puntu beltzak identifikatu. "2019an herriko hainbeste emakumeen artean sortu genuen jaietarako protokoloa eramango da aurrera, eta bertan adostutako intentsitate baxuko edo altuko erasoaren aurrean erabakiak hartuko dira", azaldu dute. Euren hitzetan, eraso sexistaren kontrako neurriak "jai-batzordearen oniritziarekin eta laguntzarekin" egingo dira.

*Jaietan be,
euskara jalgi hadi
Zamudioko herrira*

**zamudion
euskeraz?
hoba ez!**

Lona industrialak
Sareak
Eguzki-ohialak
Alokatzeko lonak

Torrelarragoiti ind, P2
48170 Zamudio
Tel.: 94 452 12 58
Faxa: 94 452 07 44
Gasolindegia ondoan

PiKoteo Taberna

KAXOLAK - OLAGARROA
TXIPIROIK

LEHENDAKARI LEIZAOLA PLAZA, 6
48170 ZAMUDIO
689 213 782

PAZKO JAIAK 2022!

BAGILAREN 3tik 6ra, ZAMUDION

**ERASO
SEXISTARIK
GABEKO
JAIEN ALDE**

**Kontzertuak, sukalki- eta
tortilla- txapelketak,
umeentzako jolasak,
txaranga, kalejirak...**

Ekonomia aro berria. Txorierri eta

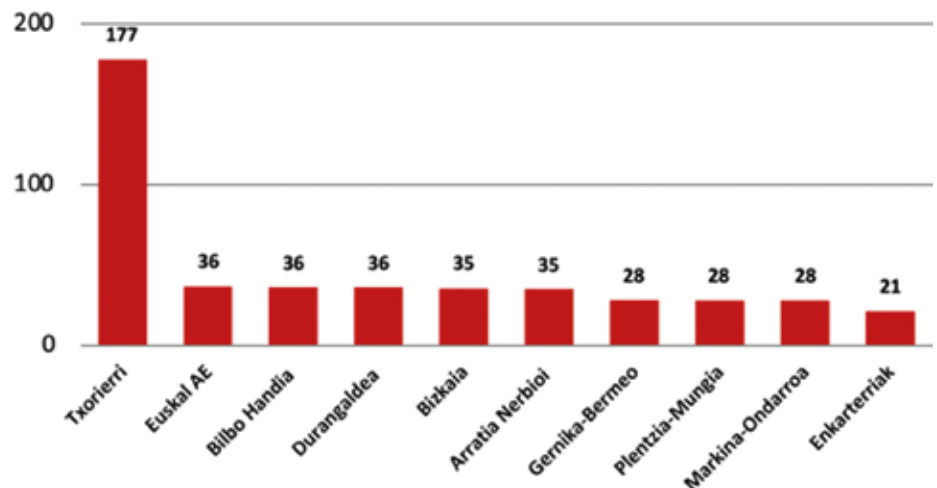
t: J. L. Barrenetxea / i: Eustat, Gaindegia eta Eurostat

2019-2022 urteak eta geroko norabidea. Barne-produktu gordinaren (BPGd) igoera jarraitua izan zen 2013tik 2019ra bitartean; Euskal Herriko BPGdak 2,2ko hazkunde-tasa izan zuen 2019an, eta tasa negatibo hauek 2020an: -% 9,5 Nafarroan, -% 8,3 EAEn, -% 11 Espainian, -% 8,3 Frantzian eta -% 6,8 Europar Batasunean. 2021. eta 2022. urteetarako, % 4 eta % 7 bitarteko tasa positiboak aurreikusten ziren eta, hortaz, bazitekeen 2022ko bukaeran pandemia aurreko BPGdaren mailara heltzea. Hala ere, Ukrainako gerrak Europar Batasunean azaleratu dituen gabezia ekonomikoak eta prezioen goranzko joera ikusita, BPGdaren aurreikuspen eskasak okertuko ote diren beldurra dago. Kontuan hartu behar da, zeharkako eragina izan arren, BPGdak ez duela tokiko egoiliarren aberastasuna adierazten, tokiko establezimendu eta enpresetako ekoizpenaren balioa baizik. Errenta da tokiko pertsonen edo familien aberastasuna adierazten duena.

BPGda eta inbertsioak. BPGdaren balioak lotura zuzena du inbertsio-mailarekin. Enpresek Kapital Eraketa Gordinaren, inbertsioen, beharra dute eta herrialde guztiek ahaleginak egiten dituzte sarrera horiek berenganatzeko. Esandako kapitala toki batera edo bestera bideratzea zenbait baldintzaren menpe dago: tokiko lurren balioa, kokapen geografikoa, lehengaien eskuragarritasuna, kalitateko industria-osagarriak egotea, azpiegituren egoera, enpresen lehiakortasuna, klima soziala eta zergen sistemak muskinekin duen eragina. Euskal Herriak kapital horien saldo negatiboa du. Handiagoak dira atzerriara joaten diren euskal kapitalak atzeritik Euskal Herrira etortzen direnak baino.

Orokorrean, inbertsioak onuragarritzat jotzen dira, baina fondo pribatuena eta atzerrikoak direnean, arriskutsuak ere izan daitezke. Izan ere, enpresetako erabaki-guneak deserriratu, ekoizpen-zentroak deslokalizatu eta enpresak zatituz saldu egin daitezke, lanpostuen iraupena zalantzan jarrita. Txorierriko zenbait enpresa, punta-puntakoak eta

2019: Eskualdeetako BPGdak biztanleko, milatan

esportazioari lotutakoak, inbertsio arrotzen zurrumbiloan daude. Salerosketa finantzarioek enpresen jabego-kuota aldatzen dute, eta ekonomia-ehuna merkatu globaleko errentagarritasun finantzarioen esanetara gelditzen da. Goiko grafikoan agertzen dira Bizkaiko eskualdeen biztanleko BPGdak.

Txorierri, Euskal Herria eta Europako herrialdeak. Makroekonomiako kontabilitatea kudeatzeko hainbat metodo tartean, arlo honetarako aztertu diren iturrietan aldeak daude eta zifretan ematen dira. 2018. urterako atera diren datuen harira, Europa-27ko BPGd altuena Luxenburgok du: biztanleko 80.900 euro; Euskal Herria (34.300 euro) Finlandiaren parean dago, 9.-10. postuan. Zifrak Errostea Ahalmene Parekatuaren (EAP) arabera dira, eta herrialde bakoitzeko prezio-mailara egokituak.

Gaindegiak aitortzen duenez, Ipar Euskal Herrikoak ez daude ez Frantziako INSEEren estatistikan –Akitania Berria aintzat hartzen dutelako–, ez Baionako Ganbararen bilketetan; horregatik, kalkulu propioa egin beharra dago. Txorierri biztanleko 161.386 euroko BPGda du eta Luxenburgok aurretik egongo litzateke, baina hain zifra altua izatearen arrazoia da Txorierri biztanle gutxi daudela, eta ez bere ahalmen ekonomiko absolutua. Ondoko orrialdearen grafikoan herrialde batzuen BPGda biztanleko azaltzen da, eta bakoitzaren pisu ekonomikoa.

4. iraultza ekonomikoak erdiguneko pertsonak jarri behar ditu. Enpresetarako indarguneak diren alderdi ekonomiko batzuk ahulgune bihurtu daitezke pertsonentzat, industria digitalak eskulana gutxitzea ekarri dezakeelako.

ADARVE KAFETEGIA

Gosariak
Plater konbinatuak
Pintxoak
GIRO ONA

Sollube, 2 DERIO Tel: 94 608 95 31

aldekone
hartz klinika
Tel.: 94 454 15 87

Anuska Prieto Aguilar
Odontologoa

–Especialitate guztiak
zentro bakar batean
–Aurrekontua duan
–Especialitatea:
umeak

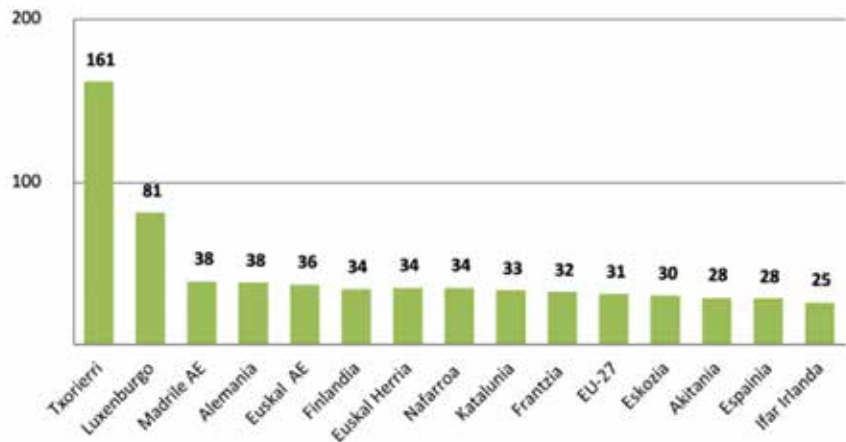
Urbe 7, behea
48160 DERIO (Bizkaia)

haratago

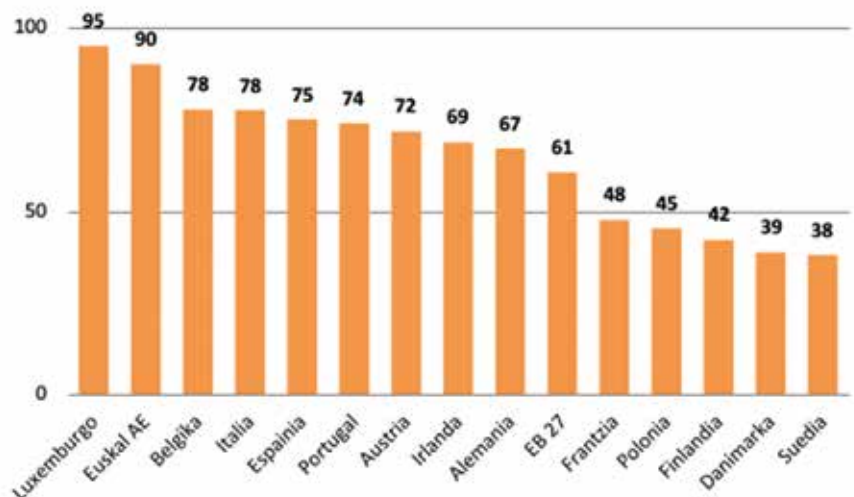
Horren harira, gogora ekarri dezakegu XIX. mendearen hasieran ludismo mugimenduko langileek aldarrikapen moduan fabriketako makinak hondatzen zituztela. Batzuen esanetan, teknologiak gaur asmatuta ez dauden lanpostu berri asko sortuko ditu, makinetatik kanpoko zerbitzu asko eskatuko direlako. Hala ere, bitartean, pantailek, robotek, datu eta prozedura informatikoez eta Gauzen Internetek ekartzen dituzten abantailak pertsonen onerako bideratu beharko lirateke, eta ez bakarrik korporazio-mozkin onurarako. Helburu korporatiboak pertsonen lan-baldintza duineta egokitzeko, enpresen arduradunei eskatu behar zaie Erantzukizun Sozial Korporatiboaren filosofian hauek sartzeko: lan-baldintzen kalitatea, soldaten harmonizazioa, lan-osasuna, familia-kontziliazioa eta ingurumena.

Aro ekonomiko berria. 2008ko krisiak, 2020ko pandemiak eta 2022ko Ukrainako gerrak uzteko bizian jarri dute Europa osoa. Atzerriko gasaren eta petrolioaren beharra duten Europar Batasuneko herrialdeek mendekotasun energetiko gordina dute: % 61eko menpekotasuna Europa Batuan, % 74koa Espainian eta % 90koa Euskal Herrian. Horrezaz gain, badaude euskal ekonomian ahulezia eta mehatxua erakusten duten beste alderdi batzuk: lehengaien falta, nekazaritza sektorearen pisu txikia, industria elektointentsiboak ekoizpenaren balioaren % 50 izatea, hornigai-kateak atzeritik etortzea, enfabrikatzen indargaltze erlatiboa, sektore publikoaren presentzia ahula eta eskumen politikoen defizita. Panorama ezkor honen aurrean, badira indarra eta aukera erakusten duten beste alderdi bakoitzak: elkarkidetzarako ahalmena

2018: BPGdak biztanleko, milatan (EAP)

2019: Energia-menpekotasuna (%)

-kluster sektorialak eta kooperatiben mugimendua-, kokapen geografiko ona Atlantikoko ardatzean, azpiegituren sare egokia, errenta altua, tradizio industrial, irekitasun komertziala, berrikuntza eta zerbitzu teknologiko aurreratuen aldeko apustua, hezkuntza-sistema hedatua, unibertsitate sare aberatsa eta herria eraikitze kontzientzia kolekti-

boa. Erronka berriak eta abagune kritikoak aurkeztu dituen aro berri honetan, ahuleziak gainditzea eta indarrak gorpuztea izango da subjektu politiko eta sozio-ekonomikoen ardura premiazkoena. Orrialde honetako bigarren grafikoak Europar Batasuneko zenbait herrialderen energia-menpekotasuna adierazten du.

LEIRE BEGOÑA
ULE-APAINDEGIA
MUNCIALDE ETORBIDEA, 20
48160 DERIO
94 454 26 32
Jarrai lezaguazu Facebook-en

LOREGARBI **GARBIKETA ZERBITZUAK**
Garbi-ikusiak, orokorrean
Auzokoen konmantelak
Mantelak garbi-ikusiak
Bulegoak eta lokalkak
Orokorreko garbiketa
Ikastetxeak
Zahar bilera
Besaide Plaza, 1 - Bº Aldekone
48160 DERIO (Bizkaia)
loreagarbi@euskalnet.net
Tel: 94 406 49 92
656 712 443
Fax: 94 406 49 93

Familia osorako
kalitatezko arreta,
zure esku
Zerbitzu Berriak
Logopedia
Podologia
Krimasajeta
clínica dental
ZAINDUZ
hortz klinika
Txorierri etorbidea, 9 - Loria | Antzaga erakina | 48160 DERIO
94 454 01 01 | 657 79 54 45
info@dentatzainduz.com | www.dentatzainduz.com

Ez adiorik, Isabel eta Fernando!

LEZAMAKO LEJARRENE JATETXEA ITXI EGIN DA

Isabel Cantero eta Fernando García. Ez, ez dira Errege Katolikoak, gizonak txantxetan esaten duen moduan, baina bikotea oso garrantzitsua izan da azken 18 urteotan Lezaman, Lejarrene jatetxea kudeatu dutelako. Erretiroa hartu dute, eta ez dute etxeko sukaldaritza gozoa tabernan berriro eskainiko. Lezamarrek nekez ahaztuko dituzte, eta bezero batzuek omenaldia egin diete.

t/a: Gaizka Eguzkitza

Lejarrene jatetxea martxoaren 27an itxi zuten. Erretiroa hartu izana gazi-goza izan da jabeentzat: Isabel nekatuta dago; beraz, poz-pozik; Fernandok, aldiz, ez daroa ondo, goizean altxatzen denean zer egin oraindik ez dakielako. Bikoteak 18 urte eman ditu Lezaman; lehenago, Astrabuduan egon ziren beste taberna batean. "Guztira 30 urte daramatzagu ostalaritzan. Gaztetan negozio bat izan nuen bazkide batekin, baina gauzak ez ziren espero moduan atera. Andrea trebea zen sukaldean, eta gaztea zela bertan lanean ibili zen, eta horregatik erabaki genuen ostalaritzan sartzea", dio Fernandok. "Beti gustatu izan zait sukaldaritza. Etxean txokoa dugu eta askotan bazkariak egin ditugu. Eta denboraren poderioz, ekina- ren ekinez, halabeharrez ikasi dut", berretsi digu Isabelek.

*"Ondo moldatu
gara Lezaman,
eta eskerrik beroena
eman nahi dizkiegu
herritarrei horregatik"*

*"Bezeroek momentu
esanguratsuei lotzen
diete taberna eta
horregatik geu ere
bagara garrantzitsuak"*

Lejarrene jatetxea hurbila izan da bezeroekin. "Jendea beldur barik sartzen zen sukaldera, batzuetan giltzak utzi dizkiet bezero batzuei parrandan jarraitzeko... Etxekoak gara eta bezeroak ere etxekotzat jo ditugu". Eta horren haritik, milaka anekdota bizi izan dituzte. "Gau batean, jende asko zegoen tabernan eta afaria eman nion Fernandori: legatza frijitua mahai batean utzi nion eta bat-batean, bezero bik, erabat mozkortuta, galdetu zuten: "Hori zer da? Tortila frantzesa?" Eta ezer gehiagorik esan barik, legatza

zati osoa ahoan sartu egin zuten eta jan. Guztiok gelditu ginen txundituta. Hori kontatzen dugun bakoitzean, guztiok egiten dugu barre", esan du Isabelek.

Era berean, Isabelek eta Fernandok bat egin dute herriko ekitaldiekin: txarribodak, mortzilak, jaiak... Mus-txapleketa ere antolatzen zuten. "Bezeroen esanetara ibili gara beti. Batzuetan ia lan barik eman dugu gaua eta bat-batean, 23:00etan, koadrila batek eskatu dizu tripakiak zerbitzatzeko. Eta eman egin behar dizkiezu..."

Momentu txarren bat ere izan dituzte, baina "onak gogorazi" baino ez dituzte nahi. Esate baterako, Pedro Mari Goikoetxea kazetariak Lejarrenen idatzizuen *Iribar: irudia eta eredia* liburua. Besteak beste Goikoetxeak, beste ohiko bezero batzuekin batera, omenaldia egin zieten tabernariei. "Bertso bat eta gure argazkia zuen kuadroa eman ziguten eta jai ederra egin genuen. Oso polita eta hunkigarria izan zen: askok negar egin genuen. Herriko jatetxeetan horrelakoak gertatzen dira. Jatetxe dotoreetan, ez, aldiz, gu bezain pertsonalak ez direlako. Bezeroek momentu esanguratsuei lotzen diete (jaun-hartzeak, urtebetetzeak...) taberna eta horregatik geu ere bagara garrantzitsuak. Ondo moldatu gara Lezaman, eta eskerrik beroena eman nahi dizkiegu herritarrei horregatik, guri adierazitako babesarengatik".

150 bazkari

Jatetxea, Nerearekin, alabarekin kudeatu dute. "Onena da. Azken urtean, berarengatik izan ez balitz, ez ginatkeen taberna aurrera ateratzeko gauza izan-

go. Denaz arduratu da: lagundu dit sukaldean, erosi du edaria, bezero guztiak ezagutzen ditu –norberari zer gustatzen zaion, izena...-. Orain ez daki zer egingo duen, ziur asko ostalaritzan jarraituko du, jatetxe batzuek lan-eskaintza egin diotelako". Nerea hasiera-hasieratik ibili da jatetxean. Garairik onenean guztira zazpi lagun ibili ziren lanean, tabernan eta 130 bazkari zerbitzatzen zituzten egunean.

Garai txarrei ere egin behar izan diete aurre. Azken urteotan, COVID-19aren pandemiak gogor jo ditu tabernariak eta horiek euren lana egokitu behar izan dute. Lejarrenekoek, beste taberna askok egin zuten moduan, etxex etxeko zerbitzua jarri zuten martxan. "Zerbait egin behar izan genuen, jatetxea oso handia delako eta gastu asko ekartzen zizkizulako: argindarra, ura, zergak... Eta alokairua hilabete batean agian ez duzu ordainduko, baina gainerakoetan ordaindu egin behar da".

Dena dela, COVID-19arena baino okerragoa 2008ko krisia izan zen. "Horrek kalte handia ekarri zigun, amildegitik erori izan bagina moduan. Krisia etorri baino lehen, 130-140 menu zerbitzatzen genituen egunero; ostean, aldiz, 40 inguru, eta horrela eman genuen urtebete baino gehiago. Hurrengo urteetan gero eta gehiago hasi ginen ematen, 60 menu inguru. Azken boladan, 100 bazkari ematen genituen egunero, etxex etxeko zerbitzua barne". Lejarrene jatetxeko sukaldea itxi egin da betiko. Ez adiorik, Isabel eta Fernando!

GURENA

ASISTENTZI ETA EGOITZA-ZERBITZUAK

BABESPEKO APARTAMENTUAK

600 euro
asistentzia sanitarioa (24 ordu)

EGONALDIAK EGOITZEAN

egunean
gauean
asteburuetan

Unbe txiki bidea 9
LOIU 48180
(Urdaneta ikastetxearen aurrean)

944 530 049
www.gurena.com

ZURE NEURRIRA

PAI Bitartean eta EHU

Gizarte-arloko edozein ikaslerentzat aberasgarria da gizartetik kanpo dagoen edo egoteko arriskuan dagoen gizatalde batera hurbildu, eta esperientzia bertatik bertara bizi izatea. Horregatik, Emaus Gizarte Fundazioaren PAI Bitartean programak urteak daramatza Leioako EHuko Gizarte Hezkuntzako ikasleekin lankidetzan, hainbat proiektu aurrera ateratzeko.

t: Joanes Camara, gizarteratze-teknikaria

Unibertsitateak aukera ematen die gure entitatearekin aktiboki eta borondatez lan egiteko, baina betiere kontuan hartuta esperientzia euren heziketarako oso baliagarria dela, eta "Esku-hartzearen plangintza" ikasgaiko lan teorikoa biribildu ahal dezaten. Aurten, talde bik eman dute izena. Talde bakoitza zazpi ikaslek (guztiak, neskak) osatu dute eta emaitza oso pozgarria izan da alde biontzat.

Azken edizioetan moduan, egitasmoaren bidez ikusgarritasun handiagoa eman zaie Derioko egoitzara egunero etortzen diren pertsonen. Era berean, taldeka heldu diegu hainbat gizarte-gairi, hala nola,

etxerik ez izateari eta adikzioei. Gai horiek Ganbara Gizarte Irratian izan ditugu hizpide. EHuko ikasleek eta PAI Bitartean programaren erabiltzaileek bi irratsaio egin dituzte elkarrekin, eta partekatu datuak, informazioak, bizipen pertsonalak, esperientziak, jolasak eta giro ona.

Oihane Fernandez larrabetzuarra unibertsitateko ikaslea eta boluntarioa da. "Lehen aldia da halako gizatalde batekin lan egiten duguna", adierazi digu. "Hasierahasieratik pentsatu genuen ezin geniola proiektuan parte hartzeko proposamenari uko egin. Esperientzia baliagarria izan da gure heziketarako, lan-munduari begiratzeko eta gizartetik kanpo dauden pertsonak ezagutzeko. Horrezaz gaine-

ra, Emaus Gizarte Fundazioaren funtzionamendua ezagutu dugu eta, Ganbara Gizarte Irratiko mikrofonoen aurrean ipini garenean lotsa apur bat sentitu dugun arren, emaitzak harritu egin gaitu azkenean. Oso gustura egon gara eta, hortaz, interesa duen edonor animatu nahi dut halako proiektuetan parte hartzera: aberastu egiten gaituzte eta gauza berriak ikasten ditugu. PAI Bitartean proiektuari eta EHUri eskertu nahi diet esperientzia polit honetan parte hartzeko aukera eman izana".

Amaitzeko, Ganbara Gizarte Irratian aipatutako irratsaioak entzuteko gonbidapena egin nahi diegu irakurleei lerro hauetatik, YouTubeen zein Spotifyn.

izpilen
PARAFARMACIA • BELAR DENDA

Sabino Arana, 3 1onja - 48150 SONDICA (Bizkaia)
946 558 000 - 689 998 843 - izpilen@gmail.com

Sondigarbi
GARBITEGIA

ITURRIGANE, 2
635584941

EGUNERO
8:00-22:00

Ursula
psikologoa

Psikologia & Neuropsikologia

644 649 752 ursula@cop.es
Las Mercedes 31, 4., 3. bul. (Abra 3 erakina)
48930 Areeta (Getxo)

Santio belarra

t: Txiribita / a: wikipedia

Hypericum perforatum. Kostaldean zein mendian hazten da, bide-ertzetan, zelaietan, leku lehorretan eta eguzkituetan. Maiatzaren amaieratik abuztuaren erdialdera arte loratzen da. "San Joan belarra" esaten zaio, batez ere garai horretan loratzen delako. Lorea biltzen da, baina hostoak ere erabil daitezke. Bere propietateak direla eta, oso sendabelar preziatua da.

Barne-erabilerak:

Propietate bizigarriak ditu eta horegatik erabiltzen da depresioari eta tristurari aurre egiteko. Asma, bronkio-arazoak edo hotzeria badugu, infusioa lasaigarri moduan har dezakegu. Era berean, lagungarria da santio belar-olioa erabilita bularrean, bizkarrean edo ez-tarrian masajea ematea. Bestalde, infusioak odol-zirkulazioa aktibatzen du eta, hortaz, barizetarako erabil daiteke; olioak erabilita ere masajea eman dezakegu. Azkenik, infusioa ona da hesteetako arazoak, haizeak, bihotzerrea eta digestioa arintzeko.

Kanpo-erabilerak:

Lagungarria da erreuma, ziatika, lumbago eta belarrietako eta giharretako mina arintzeko: santio-belar olioak erabilita

masajeak eman ditzakegu minduta dugun eremuan. Belarrietako minerako, tanta bat bota dezakegu belarrira. Orbaintzailea da eta, beraz, kolpeetarako eta erreduretarako erabil dezakegu. Minduta dugun eremuan olioak bera edo olioaz igurtzitako gasak ezar ditzakegu. Era berean, hostoak txikitu, eta kataplasma egin dezakegu. Egunean hiruzpalau aldiz ipini behar dugu.

Errezetak

–**Infusioa:** litro erdi uretan ipiniko ditugu hiru adaxka eta ez-tia gehituko dugu. Beste neurri zehatzago bat hau izango litzateke: ur litro bakoitzeko 15-20 g hosto. Egunean gehienez hiru aldiz edan daiteke; hala ere, kontuz! ez gaintitu dosia, erabili kantitate zehatzak eta ez hartu denboraldi luzean.

–**Olioak:** Baliagarria da mina, erreuma eta ziatika arintzeko. Litro erdi oliba-olioa eta 150 g santio belarra nahasi behar ditugu, eta eguzkitan gutxi gorabehera hilabetez izan. Egunero eragin beharko dugu. Olioak iragazi, eta poto batean gordeko dugu.

"Sanjuanera"

Oso ukendu ezaguna da Euskal Herrian, ohikoa eta preziatua. Santio belarrak gainera, azaleko gaitzak arintzeko onak diren hainbat osagai ditu; errezeta asko

Hartu ondo ezagutzen duzuna, neurritz eta soilik lekuan asko badaude. Utzi beti zerbait, eta ez atera landarea sustraitik. Ez moztu loreen % 20 baino gehiago, zuhaitzak edo zuhaixkak badira. Ez jaso gune babestuetan edo parke naturaletan. Hartu dezakezu larreetan eta autorik pasatzen ez den bide-ertzetan, golidatu gabeko basoetan, toxikorik erabiltzen ez den ortuetan eta lorategietan; INOIZ EZ batu areketan, fumigatutako landetan eta ibaiertz kutsatuetan. Hartu goizean. Erabili eskularruak...

daude. Ukendua egiteko, olioak egiteko errezetari jarraituko diogu, baina beste landare batzuk gehituta, hala nola, erromeroa, malba, hilerri-lilia, ereinetza, asuna, intsusa, plantaina, berbena limoi-usain, menda, mantzanilla, izpilikua eta aloea. Landareak txikituko ditugu. Litro olio bakoitzeko 300 g landare (freskoa) beharko dugu; hala ere, iritzira ere egin dezakegu: olioak ondo estali behar dituz loreak, hiruzpalau hatzamar gainetik. Maria bainuan ipiniko dugu, su motelean, olioak landareen propietateak har ditzan. Sutan bizpahiru ordu izango dugu. Noizean behin eragingo dugu eta adi egongo gara olioak larregi ez berotzeko. Olioak iragazi eta olio litro bakoitzeko 100-125 argizari gehituko dugu. Maria bainuan ipiniko dugu, su motelean, harik eta argizaria urtzen den arte. Potetan sartu, eta hozten denean itxiko dugu. Leku fresko eta siku batean gordeko dugu, eta hurrengo bizpahiru urteetan erabili ahal izango dugu. Hauek arintzeko balio du: erredurak, urradurak, ziztadak, ubeldurak, hainbat min, lumbagoak, bihurrituak, erreuma eta azaleko gaitzak.

Ez erratu

Hostoak kontraergian begiratzuz gero, zulatze txiki batzuk ikusiko ditugu. Zulatze txiki horiek lagunduko digute beste lore horidun landare batzuekin ez nahasten.

Kontraindikazioak

Landareak hartu ondoren ez gara eguzkitan egongo, eragin fotosentikor-tzailea duelako eta, ondorioz, azalean orbanak ateratu daitezkeelako.

B2 eta C1 prestatzeko ikastaroak Derio

*“Ikasleen arabera,
talde batzuk batuan
izango dira, eta beste
batzuk, bizkaieraz”*

itxian bakarrik idazmena eta mintzamina egin beharko dituzte, eta proba horiek hobeto prestatzen dira adituak diren ikasleekin, nork bere kasa baino. Horretaz aparte, modu ona da uda giro euskaldun batean aprobetxatzeko, eskolako edukiak finkatzeko, eta euskal kultura hurbiletik ezagutzeko”.

Labayru 1970ean hasi zen Udako Ikastaroak ematen Derion. “Ordutik, urte gehienetan Derion eman ditugu; gutxi batzuetan, Bilbon bakarrik. Baina azkenengo urteetan, Bilbon eta Derion eskaintzen ditugu. Iaz, adibidez, Derioko institutuko ikasleek osatutako taldea izan genuen”. Udan ikasle asko hurbiltzen dira hara. “Gustura dauden seinale. Ikastaro-amaierako inkestek ere horrela adierazten dute, balorazioak oso positiboak baitira. Are gehiago, kontuan hartzen dugu ikasleak oporretan egoten direla eta garai horretan ikastea ez dela erraza. Bestalde, irakasle gehienak esperientzia handikoak izaten dira eta horrek ere asko laguntzen die ikastaroen kalitateari eta giro onari”.

Euskalduntzeko eta alfabetatzeko ikastaroek gain, beste ikastaro batzuk ere eskaintzen dituzte udan: Itzulpengintza, Mintzamina, Bizkaiera Lantzen (bizkaiera arautura hurbiltzeko) eta EUSTET (euskara teknikaria eta trebatzailea izan nahi dutenentzako hastapen-ikastaroa). Ikastaroak aurrez aurre zein online ematen dituzte.

Udako Ikastaroak 53. aldiz antolatu ditu Labayru Fundazioak, eta haien artean B2 eta C1 prestatzeko ikastaroak eskainiko dituzte Derioko Seminarioko egoitzan. Ikastaroak uztailaren 4tik 16ra bitartean izango dira eta izena emateko epea zabalik dago jada.

Josemi Vidales Labayruko euskaltegiko buruak azaldu duenez, ikastaroak batez ere B2 eta C1 mailak prestatu nahi dituztenentzat dira. “HABEren azterketen formatua lantzen dugu, baina IVA Peko, IRALEko edota Hizkuntza Eskoletako azterketak gainditzeko ere baliagarriak dira. Era berean, oso ikastaro aproposak izan daitezke edukiak finkatu nahi dituztenentzat edo eskolan ikasitakoa sakondu nahi dutenentzat”. Ikastaroak gaindituta, ikasleek HABEren bigarren deialdi itxian parte hartu ahalko dute irailetik abendura bitartean.

Ikastaroetan izena eman ahal izateko, 16 urte beteta izan behar da eta B2-C1 mailen inguruan ibili. “Dena den, ekainaren 20an sarrera-azterketa egingo diete ikasle berriei, euren maila ziurtatzeko”. Ikastaroetan HABEren kurrikulumean jasotako edukiak landuko dira. “Logikoa denez, lau trebetasunak landuko dira: irakurmena, entzumena, idazmena eta ahozkoa. Ikasleen arabera, talde batzuk batuan izango dira, eta beste batzuk, bizkaieraz”.

Vidalesen esanetan, ikastaroen abantaila nagusia da HABEren azterketa ofizial-etara aurkezteko atea zabaltzen dutela. “Euskaltegietako ikasleentzako deialdi itxira, hain zuzen ere. Eta deialdi itxira aurkezten direnek ez dituzte entzumena eta irakurmena gerora egin beharko, bi proba horiek euskaltegian bertan egiten dituztelako. Hau da, HABEren deialdi

Iz
Ile-apaindegia
estetika

Txantxangorri, 2
ZAMUDIO
946 036 943

RPS: 184/10

OPTIKA IKUSLAN

Arbolantxa kalea 5, behea
ZAMUDIO
Tel.: 94 452 28 18

Ale-apaindegia
Mª Antonia Llodio

Txorierriko etorbidea, 6
Tel.: 94 452 02 70

48170 ZAMUDIO (Bizkaia)

t: Juan Luis Goikoetxea

Ardoa eskuan gaudela¹, Kepak dio: "Aspaldian ez joat entzun negar-anpulu berbea". Besteok, "ene"! edo "aiko"! erantzun diogu. Negarra zer den denok dakigu, negarrez jaio ohi gara-eta. Anpulu zer den, oster, etxean ere euskaraz berba egiten dugunok bakarrik erabiltzen dugu, ze eskolan negar-malko hitza nagusitu zaio negar-anpuluari.

Negar hitza aspaldietakoa da, denboraz kanpoko, toponimo izatera ere heldu dena. Iñaki Arbilduk diosku Loiu-tik Asuarantz goazela ezker-eskuin dau den etxe biri deritzotela "Négartiñe", Negartiarena; ezkerrekola dela Loiukoa eta eskumakoa Erandiokoa, errepideak bantzen ditu-eta.

Edozelan ere, begia ez da negar egiten duen bakarra, ezen arbola-negarra ere badago, edo tipula-negarra, edo kandela-negarra. Kandela, argizariz egindakoa da -gaur egun parafinaz-, zilindro formakoa, ardatzean metxa daukana. Berez, argi egiteko erabili izan da. Dena dela, bada beste kandela mota bat ere, izotz-kandela, teilatutik tantaka jausten den ur izotzuak egiten duen izotz zatia.

Guk artikulu honetan kandela-negarra dugu aipagai negar-anpuluarekin batera. Negar-anpuluak, begietatik dariola doazen tantak dira, kasurako umearen negar anpuluak. Hala ere, gogoan izatekoa da pozaren pozez ere sortzen zaizkigula negar-malkoak.

Zoritarrez, kandela-argiak kandela-negarra ere sortu izan du, ze Lapeire idazlea suak erre zuen. Etienne Lapeire euskal idazle lapurtarra da, Azkainen 1840an jaioa eta Baionan hila 1930ean. 430 orriko tomo ederra argitaratu zuen Baionan: *Credo edo Sinhesten dut Esplikatu. Zenbeit hitzekin lehen zathian erlijioneaz eta fedeaz*. Aita Villasantek miresmena erakusten du Lapeireren

a: Karolina Grabowska
(www.pexels.com)

Negar-anpuluak eta kandela-negarra

Loiuko "négartiñe"

idazlanen aurrean. Etienne azken urteetan elbarri geratu zen. Heriotza tragikotasunean gertatu zitzaion. Mahai gainera jausi zen kriseilua, eta jesarlekutik ezin mugitu zenez sua amatatzeko, erre egin zen, eta erreduren eraginez hil.

Halako gertaerek negar eragiten digute, eta negar eginez asaskatu egiten gara. Negarra benetakoa denean, sakonetik datorkigu; ez da musker-negarra

edo tipula-negarra, begiak gorri, baina bihotza lasai dituenarena. Euskal abesti ezagunak ezin ederrago azaltzen digu: "Begiak barrez barrez, / bihotza negarrez. / Ni zuregatik nabil, maitia, / sufritzen dolorez".

(1) Elipsia: Ardoa eskuan hartuta gaudela; Bilbora ezker bezala, alegia, Bilbora helduez gero.

 **PELUKERIA
ESTETIKA**
LARRABETZU

Anguleri nº 2 Bajo - 48195 LARRABETZU
Tel. 944 558 144

 **TABERNA
GAZTEDE**

Eguneko menuak
Ospakizunak

Aretxalde, 141 - 48196 LEZAMA
944554422 - gazteditaberna@gmail.com

L. LEIZADLA PLAZA 2 (ZAMUDIO)
946 522 857

 OAKLAND
ENGLISH

Etxeko sukaldaritza

Sagar-tarta erraza

t: Maite Lekerika / a: Asya Vlasova (Pexels)

Osagaiak (lau pertsonentzat):

- 2 arrautza
- 2 sagar
- 375 g jogurt greko
- 45 g azukre
- 3 koilarakada gurin (urtua)
- 1/2 koilarakada gari-irin
- Albortxiko-marmelada

Prestatzeko era:

Sagarrak izan ezik, gainerako osagai guztiak nahastuko ditugu. Laberako molde hartu, eta gurinez eta irinez igurtziko dugu. Sagarrak xerratan ebakiko ditugu, eta moldean ipini. Orea gainetik botako diegu. Labe beroan, 180 gradutan, sartuko dugu 50 minutuz. Eginda dagoenean, labetik atera, eta marmelada zabalduko dugu gainetik. Labea amatatuta dagoela, berriro sartuko dugu hara bost minutu inguru. Labetik atera, eta hozten utziko dugu.

Atuna,
tomatearekin
eta kipularekin

a: www.directoalpaladar.com

Osagaiak (lau pertsonentzat):

- Kilo bat atun
- 8 tomate
- 4 kipula
- 2 pipermin
- Oliba-olioa
- Gatza
- Piperbeltz beltza (ehoa)

Prestatzeko era:

Kipula juliana eran ebakiko dugu, eta zartagin batean biguntzen ipini. Tomateak zurituko ditugu, haziak kendu, eta zartaginera botako ditugu. Eragin egingo dugu. Pipermina txikitu, eta gehitu egingo diegu kipulari eta tomateei. Gatza eta piperbeltza botako ditugu. Hamar minutuan izango dugu su ertainean. Atuna zatituko dugu eta gatza eta piperbeltza botako dizkiogu. Zartaginera botako dugu eta sutan 10-12 minutuan izango dugu.

GAMINIZ
JATETXEA

Tel/Fax: 944 317 025
email: gaminiz@gaminiz.com

Ibaizabal 212, Parke Teknologikoa
48170 Zamudio - Bizkaia
GPS: 2°51'41" W 43°17'37" N

www.gaminiz.com

PATXI
KOOP

IVAZKI KOOPERATIBA ELKARITEA
Nabiergoa 100 - 48170 Zamudio (Bizkaia) - Tel: 944 522 587 - info@patxi.coop - www.patxi.coop

ZAMUDIO
Loteria Nazionale

Leizaola L. plaza, 7
Tel.: 94 452 09 59
Faxa: 94 656 69 95
josuastorkiza@gmail.com

SARRIKOLA
OGITEGIA

Euskal pastela
Basemko ogia
Bizkotxoak
Hainbat tarta

Sarrikola, z/g Larrabetzu
Tel.: 94 455 83 37
619 78 58 84

Umeen txokoa: zazpi desberdintasunak

Ezetz zazpi desberdintasunak topatu irudi bien artean. Bukatzen duzunean, irudiak margotu eta moztu ahal dituzu.
a: www.turbulus.com

Gomendioak

LITERATURA: NAGUSIAK

–*Esan gabe doa* (Txalaparta), Asel Luzarraga Zarrabeitia.
–*72 ordu* (Erein), Kepa Iribar Elizegi.
–*Itzalen distira* (Erein), Arrate Egaña Gimenez.
–*Faxismoaren aurka borrokan: nola aurre egin eta nola irabazi* (Katakarak), Clara Zetkin; itzultzailea: Maialen Berasategi.

LITERATURA: GAZTEAK

–*Amona Tomaxa eta Elkano* (Denonartean), Ixabel Agirresorabe; ilustratzailea: 'Mattin' Iñaki Martiarena Otxotorena.
–*Anna Kopek eta matrioxken kondaira* (Erein), Haritz Larrageta Martínez.

Sudokua

1		4	9		2			6
	6	7					1	2
						9		
6			4				2	
	2		8	7	9		3	
	9			8			6	7
		2					4	9
						8		

3	5	8	1	6	2	9	4	7
6	4	1	5	9	7	2	3	8
7	9	2	4	8	3	1	6	5
1	3	9	6	7	8	5	2	4
8	2	7	3	5	4	6	1	9
5	6	4	9	2	1	8	7	3
4	8	6	7	1	9	3	5	2
2	1	3	8	4	5	7	9	6
9	7	6	5	3	2	8	4	1

Zamudio - Derio - Sondika - Lezama - Larrabetzu - Lolu

24h 94 480 09 09

ERRESERBAK:

www.taxisaeropuertobilbao.com

DESKARGATU APP-A

Hortz-klinika
IDOIA ZUBIETA

Osasun-zentroa & Hortz-estetika
HORTZ-INPLANTEAK - ESTETIKA-ORTODONTZIA

Airelitzako doktorea, 11. - 1. ezk.
48011 BILBAO
T: 944 416 322

Uribe Plaza, 1
48170 ZAMUDIO
T: 944 521 370

Ospakizunak

Sondika

- > **Hegalariai taldearen 25. urteurrena.**
Ekainak 18, zapatua:
11:00 Kalejira Ipar-Elaiak txistu taldearekin.
11:00 Hegalariai taldeen areto-futbola, eskolako zelaian.
11:00 Txikientzako puzgarriak.
13:30 Pintxo-potea txosnan.
15:00 Paella.
17:00 Bingoa.
19:00 80ko hamarkadako musika Ekhy Cover Popekin.
22:30 Kontzertuak: Nafi Díaz + Keniama.
01:30 Dj Munza.

Erakusketak

Sondika

- > Dantza modernoa. Ekainaren 10ean, Gorondabekoko kiroldegian.

Hitzaldiak

Larrabetzu

- > Bioeraikuntza eta egurra. Ekainaren 9an, 19:00etan, Anguleri kultur etxean.
- > Literaturaz berbetan: Lander Garroren *Faith Iana*. Ekainaren 16an, 19:00etan, Anguleri kultur etxean.

Derio

- > Emakumeek euren gorputza ezagutzea eta minbiziari aurrea hartzea. Ekainaren 1ean, 18:00etan, Derioko Kultur Birikan. Mankomunitateak antolatua.

Ikuskizunak

Larrabetzu

- > Nolako mundua utzi nahi diegu ondorengoei? Mundu atseginagoa berreraikitzeke tresnak, Bagara kolektiboaren eskutik. Ekainaren 3an, 18:00etan, plazan. Bagara kolektiboak antolatua.
- > *Sexberdinak* antzezlan. Ekainaren 11n, 19:00etan, eskolako aterpean. "Geuretik sortuak" egitasmoaren baitan.
- > Zineforuma: *Tres maneras (de resolver las cosas)*. Ekainaren 21ean, 19:30ean, udalbatza-aretoan.
- > Bertsolari gazteen saioa. Ekainaren 18an.
- > Trapu zaharrak antzezlan. Ekainaren 25ean, 19:00etan, eskolako aterpean. "Geuretik sortuak" egitasmoaren baitan.

Jaiak

Sondika

- > San Joan. Ekainaren 23tik 26ra.

Lezama

- > San Joan gaua. Ekainaren 23an, Uribarri topalekuaren atzeko landan.

Larrabetzu

- > Eleizaldeko jaia. Ekainaren 13an.
- > Sorginen gaua. Ekainaren 23an

Kirola

Sondika

- > Sondikako Kirola for Ukraina. Ekainaren 10etik 12ra, Gorondabekoko kiroldegian.
- > I. Zumbathon
Sondika. Ekainaren 18an, 17:30ean.
Elkartasun ekitaldia:
Haurdunaldiaren eta jaioberrien doluaren elkarte.

Larrabetzu

- > Nesken futbol txapelketa (umeak). Ekainaren 4an eta 5ean, Errebale futbol-zelaian.

Musika

Larrabetzu

- > Musika eskolaren entzunaldia. Ekainaren 16an, 19:00etan, Andra Mari elizan.
Domekak Hori Bain: Bixente Martinez. Ekainaren 19an, 18:30ean.

Torrealday

ZURE FINANTZA-OSASUNERAKO BAZKIDE ESTRATEGIKOA

ZERGA, LAN ETA KONTABILITATE AHOLKULARITZA MUNGIA • 946 74 45 75

aikor!
Lanbidearen aldiak

Zure lekua hemen!

Iragarkia gurean ipintzeko:
☎ 688 782 642
✉ publi@aikor.com

LEIRE BEGOÑA

ILE-APAINDEGIA (DERIO)

MUNGIALDE ETORBIDEA 20 / 944 542 632

ZAINDUZ

HORTZ-KLINIKA (DERIO)

TXORIERRI ETORBIDEA 9 / 944 540 101

ZUK

EGITEN DUZU

Txorierrri!

ZAMUDIOKO LUR-LANGILEEN ETXEA

(ZAMUDIO-DERIO)

SANTI MAMI KALEA 1 / 944 541 215

GAZTEDI

JATETXEA (LEZAMA)

ARETXALDE AUZOA 141 / 944 554 422

Udan ere, zure bidelagun

Txorierriko AEK

**A1, A2, B1, B2, C1 MAILAK PRESTATZEKO
ikastaro trinkoak**

UZTAILA: 95 ordu: 4tik 29ra

Izen ematea: ekainaren 28ra arte

IRAILA: 95 ordu: 5etik 29ra

Izen ematea: uztailaren 16ra arte

2021-22 ikasturtean euskaltegian B2 eta C1 maila aitortuta dutenentzat:

30 ordu: 19tik 30era

Izen ematea: irailaren 14ra arte

Dirulaguntzak eskuragarri

Informazioa eta izena emateko: Txepetxa euskaltegia

Gorbea kalea 5, behea-Derio

94 454 39 67 | 607 59 87 94 | txepetxa@aekeus

EUSKALTEGIAK

Ikastaro trinkoak
Etxe ondoan
Euskara ikasteko
Azterketak prestatzeko

ONLINE IKASTAROAK

A1, A2, B1, B2, C1, C2

2 ASTEKO BARNETEGIAK

Euskara-eskolak
Euskaraz bizitzeko
Azterketak prestatzeko

FAMILIA BARNETEGIAK

Euskara ikasteko
Seme-alabekin
euskaraz aritzeko